

بیجا اساتید

نشریه بیجا اساتید
دانشگاه علم و صنعت ایران

آمریکا در کلام رهبر کبیر انقلاب اسلامه

نزدیکان و یاران امام خمینه (ره)

الاکلنگ بازی سیاست و رشد علمه کشور

لزوم تغییر نگرش به مقوله اشتغال
جوانان و فارغ التحصیلان دانشگاهه

مصاحبه با آقای دکتر رفیعی هم‌رزم شهدای
غواص و استاد دانشگاه

طرح جدید حرم امام خمینه

(ره)؛ پارادوکسه آشکار

از موز نیم متری تا
تسبیح چینه!

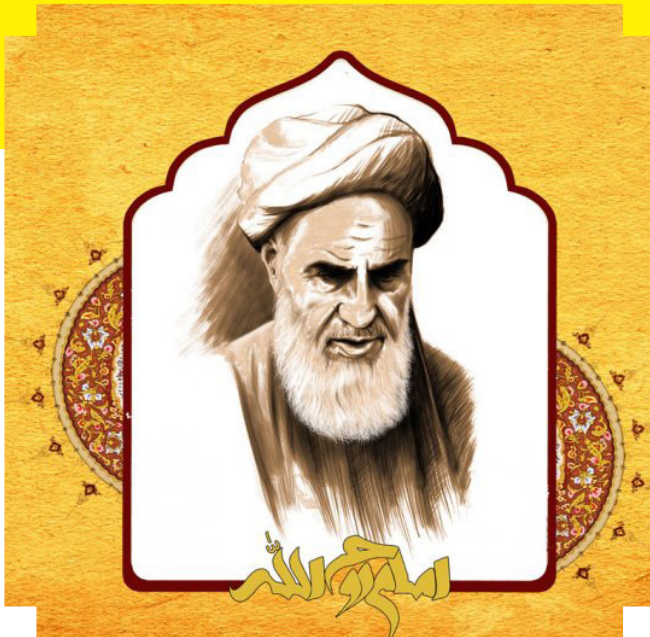
نهم ذیحجه روز عرفه

امام صادق علیه السلام فرمودند: «مَنْ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ إِلَى قَابِلِ الْأَنْ يَشْهَدَ عَرَفَةَ؛ کسی که در ماه رمضان بخشیده نشود، تا سال آینده بخشیده نمی شود، مگر اینکه [روز] عرفه را درک کند.»

برای آمریکا

Down With U.S.A

آمریکا در کلام رهبر کبیر انقلاب اسلامی

امام خمینی (س)، مردی بود که جز خدا از هیچ قدرت زمینی هراس نداشت و در متلاطم ترین لحظات نیز آرامش و متانت خود را حفظ می کرد تا نمونه بارزی باشد از آیه شریفه «الا بذکر الله تطمئن القلوب». در این روزها لازم است تا یک بار دیگر مواضع امام راحل در قبال آمریکا و رابطه با او مرور شود. رابطه ای که این روزها بعضی ها را بر سر ذوق آورده و از سوی دیگر دست طمع غرب را به سوی ملت ایران درازتر از قبل کرده است.

امام خمینی (س) در طول نهضت، بیش از دو هزار بار از واژه آمریکا استفاده کرده اند. اولین بار به زمانی باز می گردد که فلسفه تدریس می کردند و در ذیل بحث فلسفی «توهم لزوم تکرار در علم تفصیلی» مثالی از نار (آتش) اروپا و نار آمریکا و نار جهنم ذکر کردند که شاید دلیل انتخاب چنین مثالی دو مبم اتمی بود که توسط آمریکا، هیروشیما و ناگازاکی را به جهنم تبدیل کرد. تقریباً در همه موارد هر گاه از آمریکا سخن به میان آورده اند، موضوع آن سیاسی بوده و کمتر کسی است که نداند علت اصلی تبعید ایشان به ترکیه و سپس به عراق این بود که علیه مصونیت کنسولی (کاپیتولاسیون) سخنرانی کردند و در آن سخنرانی گفتند: «ای سران اسلام، به داد اسلام برسید ... ما زیر چکمه آمریکا برویم، چون ملت

ضعیفی هستیم؟! چون دلار نداریم؟! آمریکا از انگلیس بدتر، انگلیس از آمریکا بدتر، شوروی از هر دو بدتر، همه از هم بدتر؛ همه از هم پلیدتر. اما امروز سر و کار ما با این خبیثهاست! با امریکاست. رئیس جمهور آمریکا بداند- بداند این معنا را- که منفورترین افراد دنیاست پیش ملت ما. امروز منفورترین افراد بشر است پیش ملت ما. یک همچو ظلمی به دولت اسلامی کرده است، امروز قرآن با او خصم است؛ ملت ایران با او خصم است. دولت آمریکا بداند این مطلب را. ضایعش کردند در ایران؛ خراب کردند او را در ایران.» (صحیفه امام، ج ۱، ص ۴۲۰). با پیروزی انقلاب اسلامی، آمریکا همواره در صدد براندازی نظام نوپای اسلامی بود که بخش هایی از اسناد آنها منتشر شده است. لذا امام قصد داشتند که هیمنه سیاست جهان خواری آمریکا را بشکنند و دست آن کشور را از ایران و تا حد مقدور از کشورهای اسلامی و جهان سوم کوتاه کنند. در این زمینه می توان گفت حتی در خارج از مرزها توفیق زیادی داشتند و بسیاری از ملل دنیا از آن بهره مند شدند. ایشان در مورد برقراری رابطه با آمریکا فرمودند: «...با آمریکا روابط ایجاد نخواهیم کرد، مگر این که آدم بشود و از ظلم کردن دست بردارد و از آن طرف دنیا نیاید در لبنان، و نخواهد دستش را به طرف خلیج فارس دراز کند. مادامی که

آمریکا این طور است و افریقای جنوبی آن طور عمل می کند و اسرائیل هست، ما با آنها نمی توانیم زندگی بکنیم...» (صحیفه امام، ج ۱۹، ص ۹۴).

در اینجا خوب است به فرازهایی از فرمایشات امام خمینی (س) درباره آمریکا نگاهی بیندازیم:

- هرچه فریاد دارید، بر سر آمریکا بکشید که همین فریاد همگانی «مرگ بر آمریکا» برای او مرگ می آورد.

- آمریکا دشمن شماره اول بشر و ما است.

- آمریکای جهانخوار، بزرگترین دشمن اسلام و مسلمانان جهان می باشد.

- آمریکای حيله گر، دشمن شماره یک است و به خون اسلام و استقلالشان تشنه (است).

- آمریکا دشمن شماره یک مردم محروم و مستضعف جهان است. آمریکا برای سیطره سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و نظامی خویش بر جهان زیر سلطه، از هیچ جنایتی خودداری نمی نماید.

- آمریکا دشمن همه ادیان است حتی مسیحیت، آمریکا اصلاً اعتنا به ادیان ندارد و جز منافع خودش را نمی خواهد، حتی منافع آمریکاییها (را) هم نمی خواهد، منافع دولت آمریکا را می خواهد.

- دشمنی با اسلام در نهاد و سرشت آمریکا، کینه و دشمنی با اسلام ناب

و باید تمام تجهیزات ما به طرف این دشمن باشد.

- آنان که هنوز بر این باورند و تحلیل می کنند که باید در سیاست و اصول و دیپلماسی خود تجدید نظر نماییم و ما خامی کرده ایم و اشتباهات گذشته را نباید تکرار کنیم و معتقدند که شعارهای تند یا جنگ سبب بدبینی غرب و شرق نسبت به ما و نهایتاً انزوای کشور شده است و اگر ما واقعگرایانه عمل کنیم، آنان با ما برخورد متقابل انسانی می کنند و احترام متقابل به ملت ما و اسلام و مسلمین می گذارند، این یک نمونه است که خدا می خواست پس از انتشار کتاب کفرآمیز «آیات شیطانی» در این زمان اتفاق بیفتد و دنیای تفرعن و استکبار و بربریت، چهره واقعی خود را در دشمنی دیرینه اش با اسلام برملا سازد تا ما از ساده اندیشی به درآییم و همه چیز را به حساب اشتباه و سوء مدیریت و بی تجربگی نگذاریم و با تمام وجود درک کنیم که مسأله، اشتباه ما نیست بلکه تعمد جهان خواران به نابودی اسلام و مسلمین است. روحانیون و مردم عزیز حزب الله و خانواده های محترم شهدا حواسشان را جمع کنند که با این تحلیلها و افکار نادرست، خون عزیزانشان پایمال نشود.

خطر آمریکا به حدی است که اگر کوچکترین غفلتی کنید، نابود می شوید. هر دو ابرقدرت، کمر به نابودی ملل مستضعف بسته اند و ما باید از مستضعفین

معنا را که منفورترین افراد دنیاست پیش ملت ما.

- مهم ترین و دردآورترین مسئله ای که ملت های اسلامی و غیراسلامی کشورهای تحت سلطه با آن مواجه است، موضوع آمریکا است.

- آمریکا شیطان بزرگ است.

- آنهایی که خواب آمریکا را می بینند خدا بیدارشان کند.

- با آمریکا روابط ایجاد نخواهیم کرد، مگر اینکه آدم بشود و از ظلم کردن دست بردارد.

- روابط ما با آمریکا روابط یک مظلوم با ظالم است، روابط یک غارت شده با غارتگر است.

- مملکت اسلامی عار است که دستش را دراز کند طرف آمریکا.

- اگر ما همه از بین برویم بهتر است از اینکه ذلیل باشیم زیردست صهیونیسم، و زیر دست آمریکا.

- هر چه فریاد دارید سر آمریکا بکشید.

- اسلحه های سرد و گرم، یعنی قلم و بیان و مسلسل را از نشانه گیری به روی یکدیگر منحرف و به سوی دشمنان انسانیت که در رأس آنها آمریکا است نشانه بروید.

- اگر ما را صد بار بکشند و زنده شویم دست از مبارزه با آمریکا بر نمی داریم.

- الآن در رأس همه مسائل اسلامی ما قضیه مواجهه با آمریکا است. امروز اگر قوای ما از هم منفصل شوند به نفع آمریکا است، الآن دشمن آمریکا است

محمدی(ص) موج می زند.
- آمریکا و اسرائیل با اساس اسلام دشمنند، چرا که اسلام و کتاب و سنت را خار راه خود و مانع از چپاولگری شان می دانند، چرا که ایران با پیروی از همین کتاب و سنت بود که در مقابل آنان به پاخاست و انقلاب نمود و پیروز شد.

- آمریکا هیچ غلطی نمی تواند بکند.
- آمریکا در مقابل مسلمین نمی تواند خودنمایی کند.

- ما یقین داریم اگر دقیقاً به وظیفه مان که مبارزه با آمریکای جنایتکار است ادامه دهیم، فرزندانمان شهد پیروزی را خواهند چشید.

- ما دنبال این نیستیم که آمریکا برای ما کار بکند، ما آمریکا را زیر پا می گذاریم.

- ما آن قدر صدمه که از آمریکا دیدیم از هیچ کس ندیدیم.

- آمریکا دشمن شماره یک مردم محروم و مستضعف جهان است.

- سلطه آمریکا تمام بدبختی های ملل مستضعف را به دنبال دارد.

- همه گرفتاری که ما داریم از دست آمریکا داریم.

- همه مصیبت ما زیر سر آمریکا است.

- آمریکا این تروریست بالذات دولتی است که سرتاسر جهان را به آتش کشیده.

- تمام گرفتاری ما از این آمریکا است.

- رئیس جمهور آمریکا بداند، بداند این

موازیان اسلامی و انقلابی خود عدول کند و خانه عزت و اعتبار پیامبر و ائمه معصومین - علیهم السلام - را با دست های خود ویران نماید آن وقت ممکن است جهانخواران او را به عنوان یک ملت ضعیف و فقیر و بی فرهنگ به رسمیت بشناسند ولی در همان حدی که آنها آقا باشند ما نوکر، آنها ابرقدرت باشند ما ضعیف، آنها ولی و قیم باشند ما جیره خوار و حافظ منافع آنها، نه یک ایران با هویت ایرانی - اسلامی، بلکه ایرانی که شناسنامه اش را آمریکا و شوروی صادر کند؛ ایرانی که ارباب سیاست آمریکا و شوروی را بکشد و امروز همه مصیبت و عزای آمریکا و شوروی شرق و غرب در این است که نه تنها ملت ایران از تحت حمایتی آنان خارج شده است که دیگران را هم به خروج از سلطه جباران دعوت می کند. (صحیفه امام ج ۱۲ ص ۹۰)

- با آمریکا روابط ایجاد نخواهیم کرد، مگر این که آدم بشود و از ظلم کردن دست بردارد و از آن طرف دنیا نیاید در لبنان، و نخواهد دستش را به طرف خلیج فارس دراز کند. مادامی که آمریکا این طور است و افریقای جنوبی آن طور عمل می کند و اسرائیل هست، ما با آنها نمی توانیم زندگی بکنیم. (صحیفه امام، ج ۱۹، ص ۹۴)

علی ایحال با این اوصاف واضح و مبرهن است که امام راحل چه نظری درباره رابطه با غرب مخصوصاً آمریکا داشته اند. امام این نکته را در مورد آمریکا دریافته بودند که آمریکا در سیاست خارجی به مردم جهان سوم به صورت تحقیرآمیزی می نگرد و هر نوع وحشی گری را برای خود در مقابل آنها مجاز می داند. در طول نهضت این موضوع بیشتر عیان شد و پس از انقلاب نیز اکثر غائله هایی که در کشور رخ می داد بالاخره رد پای آمریکایی ها در آن دیده می شد. همچنین دست اندازی آمریکایی ها در دیگر کشورهای مسلمان نیز امر غیر قابل انکاری بود که نمونه آنها را هنوز در عراق، افغانستان، لیبی، مصر و سوریه می توان مشاهده کرد؛ لذا امام به آمریکا لقب شیطان بزرگ دادند.

ملتهای خود می رود، از جانبان طرفداری می کنند، عصری که فریاد مرگ بر اسرائیل و آمریکا، برخلاف اسلام تلقی می شود!

- آمریکای جهان خوار باید بداند که ملت عزیز و خمینی تا نابودی کامل منافعی او را راحت نخواهند گذاشت و تا قطع هر دو دست آن، به مبارزه خدایی خود ادامه خواهند داد.

- ما تا آخر عمر، علیه دولت آمریکا مبارزه می کنیم و تا آنرا به جایش ننهانیم و دستش را از منطقه کوتاه نکنیم و به تمام مبارزان راه آزادی کمک نکنیم تا آنها را شکست دهند و خود مردم ایران سرنوشت خویش را به دست گیرند، از پای نمی نشینیم.

- آمریکا هیچ غلطی نمی تواند بکند، آمریکا در مقابل مسلمین نمی تواند خودنمایی کند، ما یقین داریم اگر دقیقاً به وظیفه مان که مبارزه با آمریکای جنایتکار است ادامه دهیم، فرزندان مان شهید پیروزی را خواهند چشید، ما دنبال این نیستیم که آمریکا برای ما کار بکند، ما آمریکا را زیر پا می گذاریم، ما آن قدر صدمه که از آمریکا دیدیم از هیچ کس ندیدیم، آمریکا دشمن شماره یک مردم محروم و مستضعف جهان است، سلطه آمریکا تمام بدبختی های ملل مستضعف را به دنبال دارد، همه گرفتاری که ما داریم از دست آمریکا داریم، همه مصیبت ما زیر سر آمریکا است و آمریکا شیطان بزرگ است.

- اگر مقصود از روابط آن روابطی است که تا حالا بین ایران و آمریکا بوده است، در زمان شاه سابق بین ایران و آمریکا بوده است، این روابط نبوده است، این یک آقایی بوده با نوکرش هر کاری می خواسته، هر امری که می کرده عمل می کرده - اگر می گویند - ما اگر چنانچه بخواهیم اسلام را پیش ببریم دیگر نباید نوکر باشیم. اگر نوکر باشیم رابطه اش را با ما قطع می کند، ما از خدا می خواهیم که رابطه قطع بشود. بهتر این است با آنهایی که می خواهند ما را بچاپند رابطه نداشته باشیم تا یک وقتی که به خود بیابند و بفهمند شرق هم هست در عالم. آن روزی که بفهمند که شرق هم یک جایی هست که تمدن از او پیش آنها رفته است. (صحیفه نور ج ۱۱ صفحه ۳۴)

- آری اگر ملت ایران از همه اصول و

جهان پشتیبانی کنیم.

- جهان باید بداند که ایران راه خود را پیدا کرده است و تا قطع منافع آمریکای جهان خوار، این دشمن کینه توز مستضعفین جهان، با آن مبارزه ای آشتی ناپذیر دارد و حوادث ایران نه تنها ما را برای لحظه ای عقب نخواهد نشانند، که ملت ما را در نابودی منافع آن مصمم تر خواهد کرد. ما مبارزه سخت و بی امان خود را علیه آمریکا شروع کرده ایم و امیدواریم فرزندانمان با آزادی از زیر یوغ ستمکاران، پرچم توحید را در جهان بیفزایند، ما یقین داریم اگر دقیقاً به وظیفه مان که مبارزه با آمریکای جنایتکار است، ادامه دهیم، فرزندانمان شهید پیروزی را خواهند چشید.

- اگر همه مسلمینی که در دنیا الآن هستند که قریب یک میلیارد هستند، ... همه از خانه بیرون بیابند، فریاد بکنند «مرگ بر آمریکا» و «مرگ بر اسرائیل»، همین قول برای آنها مرگ می آورد.

- ما با فریاد، محمدرضاخان را بیرون کردیم. شما خیال می کنید با تفنگ بیرون کردیم؟ با فریاد، با «الله اکبر»! این قدر «الله اکبر» بر مغز اینها کوبیده شد که خودشان را باختند و فرار کردند. از این مملکت رفتند. مسلمین باید فریاد بزنند، گمان نکنند که فریاد و شعار فایده ندارد. خیر، شعار فایده دارد، اما اگر همه فریاد بزنند. فریاد من تنها هیچ چیز نیست. فریاد یک محله، یک شهر هیچ چیز نیست.

- هر چه فریاد دارید، بر سر آمریکا بکشید. بدانید شما با یک قدرتی مواجه هستید که اگر یک غفلت بشود، مملکتتان از بین می رود. غفلت نباید بکنید. غفلت نکردن به این است که همه قوا، هر چه فریاد دارید، سر (آمریکا) بکشید، هر چه تظاهر دارید، بر ضد آن بکنید. هر عملی دارید؛ عمل مثبت را، (بر ضد) آن کنید. - بار الها! ملت مجاهد ما در این برهه زمان، با چه حوادثی و با چه چهره هایی مواجه است؛ عصری که حکومت های مسلمین آن چنانند و رسانه های گروهی آن چنان و ابرقدرتها این چنین، عصری که باطل را به صورت حق به خورد مردم می دهند و جنایات را به صورت صلح طلبی، عصری که دشمنان اسلام و مسلمین با ملتهای مستضعف، آن می کنند که چنگیز نکرد و اکثر حکومت های مسلمانان، در جنایاتی که بر

نزدیکان و یاران

امام خمینے (ره)

معصوم پیامبر یعنی حضرت علی (ع) است. بلکه این امکان وجود دارد که بعضی مومنین و مبارزین کارشان به جایی برسد که تمام اعمالشان حبط و باطل گردد. شاید این آیه هشداري در این باب باشد. **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ لَا تَبْغُلُوا أَعْمَالَكُمْ** (محمد/۳۳).

علیهذا با توجه به منطوق قرآنی و روایی، نتیجه می‌شود که ملاک و معیار و شاخص پیرو خط امام و یار او بودن، تنها و تنها "تبعیت" از او و سخنان و آرمان‌های اوست. معیارهایی همچون قرابت و سابقه همراهی یا مبارزاتی به تنهایی کفایت نمی‌کنند گرچه اگر به همراه شاخصه و شرط تبعیت باشند، ارزشمند و مکمل خواهند بود. گفتنی است سیره و سخنان امام (ره) دارای حکماتی است که تخطی از آنها در حکم تخطی از شرط تبعیت از او قرار خواهد گرفت. او کوخ‌نشینان و مستضعفین (و نه مرفهین) را صاحبان انقلاب می‌دانست، او مسئولین را به ساده‌زیستی (و نه اشرافی‌گری) توصیه می‌کرد، او آمریکا را شیطان بزرگ (و نه کدخدا) می‌دانست، او مبارزه (و نه تطهیر و بزک) استکبار را عامل عزت می‌دانست، او چشم امید را فقط به خدا (و نه گوشه چشم ظالمان) می‌دوخت، او میزان را رای ملت (و نه حدس و گمان و طمع) می‌دانست، او سفارش به پشتیبانی (و نه جلوداری و دور زدن) ولایت فقیه می‌کرد، او همه را در برابر قانون یکسان (و نه متفاوت) می‌دانست، ...

والسلام
مر داد ۹۴

محمد خلیج امیر حسینی -

عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت ایران

فَإِنَّهُ مِنِّي ... (ابراهیم/۲۶) (هر کس از من پیروی کند از من است). جالب آنکه حضرت علی (ع) در معرفی نزدیکترین افراد به پیامبران به همین آیه (إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ ...) استناد می‌کنند (حکمت ۹۶ نهج البلاغه) و در بیانی صریح به یک مصداق بزرگ اشاره می‌کنند و می‌فرمایند «به یقین دوست محمد(ص) کسی است که خدا را اطاعت کند، هر چند پیوند نسبی‌اش دور باشد و دشمن محمد(ص) کسی است که خدا را نافرمانی کند هر چند قرابت او نزدیک باشد». (إِنَّ وَلِيَّ مُحَمَّدٍ مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ وَ إِنَّ بَعْدَتْ لِحِمَّتُهُ، وَ إِنَّ عَدُوَّ مُحَمَّدٍ مَنْ عَصَى اللَّهَ وَ إِنَّ قُرْبَتَ قُرَابَتُهُ). در واقع ولایت و دوستی و پیروی از پیغمبر اسلام(ص) جز از طریق اطاعت حاصل نمی‌شود و قرابت سببی و نسبی ذاتا ملاک نیست.

در تاریخ افراد زیادی را می‌شناسیم که قرابت خانوادگی با اولیاء ... داشتند ولی در مسیر گمراهی و ضلالت رفتند و خاندان خود گم کردند. فرزند نوح (ع) (قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ ...)، ابولهب و بعضی از برداران ائمه اطهار (ع) از جمله اینانند. همچنین بعضی اصحاب پیامبر(ص) علیرغم همراهی با ایشان و سابقه مبارزاتی خود از مسیر صحیح خارج شدند که تنها یک نشانه آشکار آن جنگیدن با صحابه بزرگ و

هر از گاهی این مطلب در جامعه بیان می‌شود که چه کسانی به حضرت امام خمینی (ره) نزدیکند، یار و یاور او و پیرو راه و خط او هستند. خوشبختانه جز معدودی افراد معلوم الحال بخش اعظم افراد و جناح‌ها خود را مصداق صحیح این مطلب می‌دانند و به آن می‌بالند. مدعیان برای اثبات ادعاهای خود ملاک و معیارهایی را بیان می‌کنند که فارغ از وجود یا عدم وجود آنها در ایشان، بعضی از آنها ممکن است ناصحیح یا لااقل ناقص باشند. از اینرو خوب و ضروری است تا به دور از مسائل سیاسی، تاملی از منظر بدون خطای قرآن و عترت (ع) به این مطلب مهم داشته باشیم.

در زمان ظهور اسلام، اهل کتاب خود را به حضرت ابراهیم (ع) منتسب و او را از خود می‌دانستند. آیه‌ای از قرآن معیار نزدیک بودن به حضرت ابراهیم (ع) را "تبعیت از او" اعلان نمود و تکلیف را بر آنها و آیندگان روشن ساخت. **إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَ هَذَا النَّبِيُّ وَ الَّذِينَ آمَنُوا ...** (آل عمران/۶۸) (سزاوارترین مردم به ابراهیم، آنها هستند که از او پیروی کردند و نیز این پیامبر و کسانی که (به او) ایمان آورده‌اند). قرینه این آیه، آیه دیگری است که در آن حضرت ابراهیم (ع) تنها افرادی را از خود می‌داند که از او "تبعیت" می‌کنند. ... **فَمَنْ تَبِعَنِي**

الاکلنگ بازی سیاست و رشد علمی کشور

برگرفته از خبرگزاری فارس

در ادامه به بررسی وضعیت علمی کشور در سال ۲۰۱۴ پرداخته و عملکرد این سال نسبت به سال ۲۰۱۲ سنجیده می‌شود. فاصله دو ساله برای مقایسه، به دلیل درک پیشرفت دوساله وزارت علوم در جهت تحقق اهداف اصلی خود آورده شده است. این مقایسه بر مبنای رنکینگ Scimago بر مبنای نمایه Scopus است.

• ایران در سال ۲۰۱۴

ایران در سال ۲۰۱۴ با تولید ۳۹ هزار و ۵۷۳ مستند علمی در تمامی رشته‌ها در رتبه شانزدهم جهان ایستاده است. این در حالی است که کشور در سال ۲۰۱۲ (دو سال قبل) تعداد ۴۰ هزار و ۱۸۰ مستند علمی، تولید کرده بود. تعداد تولیدات علمی ایران در سال‌های مختلف (۲۰۱۴-۱۹۹۶) در شکل ذیل آمده است.

و اعلام عدم نیاز به بورسیه‌ها، درگیری با کمیسیون آموزش مجلس و نافرمانی از آرای کمیسیون اصل نود از جمله اخباری است که در دوسال گذشته از سوی وزارت علوم منتشر شده است.

در تاریخ جمهوری اسلامی ایران، تاکنون وزارت علوم در هیچ برهه زمانی تا این حد وارد حاشیه‌ها نشده و خبرساز نبوده است. مروری بر اخبار و تیتروهای موجود در رابطه با این وزارتخانه در دو سال اخیر نشان از واقعیت این موضوع و فاصله گرفتن وزارت علوم از رسالت اصلی خود دارد.

حاشیه‌های وزارت علوم باعث شده است که کشور در پیشرفت علمی دچار مشکلاتی شود، وضعیت علمی و تولید مستندات هر کشور به صورت سالانه توسط سایت‌های مرجع جهانی معتبر از جمله Scimago (وابسته به اسکوپوس و کمپانی الزویر) و Thomson Reuters گزارش می‌شود و امکان آمارسازی و ارائه گزارش‌های ناصحیح در این زمینه وجود ندارد.

عملکرد علمی وزارت علوم طی ۲ سال گذشته بر مبنای نمایه Scopus بیانگر این است که ایران نه تنها در شتاب علمی دچار افت شده بلکه در رشته‌های مختلف علمی نیز از جایگاه خود چندین رتبه افت داشته است.

وزارت علوم دولت یازدهم پس از گذشت دو سال از آغاز دولت، کماکان یکی از چالش برانگیزترین و پر حاشیه‌ترین وزارتخانه‌ها به شمار می‌رود. اداره برخی از قسمت‌های این وزارتخانه توسط نیروهای افراطی و ایجاد تنش‌ها و درگیری‌های بی حاصل و مغرضانه سیاسی، وزارت علوم را به یکی از خبرسازترین وزارتخانه‌ها در دو سال اخیر تبدیل کرده است.

عدم سیاست‌گذاری و اهتمام به مسائل علمی، اولویت یافتن مسائل سیاسی و حاشیه‌ای، بحران‌سازی علیه بورسیه‌ها، دروغ‌سازی در مورد نهادهای نظارتی، مصاحبه‌های بی مبنای مسئولین، افشای اسناد دولتی، پاداش چند ده میلیون‌ی، نامه‌نگاری‌های رفت و برگشتی، برنامه‌ریزی برای عدم جذب

“

www.scimagojr.com/countryrank.php?area=0&category=0&region=all&year=2014&order=it&min=0&min_type=it

related product

@scimago

SJR is developed by:

Powered by Scopus

	Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H Index
1	United States	552.690	494.790	352.934	194.831	0,64	1.648
2	China	452.877	438.601	152.140	95.472	0,34	495
3	United Kingdom	160.935	141.425	111.107	36.592	0,69	1.015
4	Germany	149.595	136.516	98.852	35.407	0,66	887
5	Japan	114.999	107.171	51.447	18.208	0,45	745
6	India	114.449	106.078	34.961	15.607	0,31	383
7	France	104.739	96.467	64.942	19.988	0,62	811
8	Italy	93.064	84.016	60.766	22.284	0,65	713
9	Canada	88.117	80.051	57.605	15.595	0,65	794
10	Spain	78.817	71.795	47.018	14.359	0,60	591
11	Australia	77.880	70.579	52.104	16.939	0,67	644
12	South Korea	72.269	68.140	30.859	9.608	0,43	424
13	Brazil	59.736	56.368	18.521	6.654	0,31	379
14	Netherlands	50.732	45.774	40.745	10.248	0,80	694
15	Russian Federation	50.430	49.018	15.155	6.892	0,30	390
16	Iran	19.572	37.141	14.689	7.386	0,37	180
17	Switzerland	38.308	34.924	33.322	7.719	0,87	686
18	Taiwan	37.966	35.926	14.562	4.178	0,38	331
19	Turkey	37.095	33.450	10.564	3.345	0,28	266
20	Poland	35.951	34.097	14.829	5.457	0,41	371
21	Sweden	33.847	31.076	24.987	5.722	0,74	614
22	Belgium	28.679	26.232	21.895	4.969	0,76	547
23	Malaysia	25.330	24.503	7.234	3.121	0,29	165
24	Denmark	22.187	20.292	19.412	4.672	0,87	518
25	Austria	21.117	19.102	14.825	3.292	0,70	449

(c) SCImago Research Group

SJR is developed by:

Powered by Scopus

How to cite this website?

	Documents	Citable Documents	Cites	Self Cites	Cites per Doc.	Self Cites per Doc.	Cited Docs.	Uncited Docs.	% Inter Collab
1996	829	819	10.292	3.488	12,41	4,21	644	185	35
1997	1.057	1.051	12.663	4.540	11,98	4,30	800	257	31
1998	1.160	1.142	18.303	5.848	15,78	5,04	947	213	31
1999	1.381	1.369	21.230	8.051	15,37	5,83	1.139	242	24
2000	1.730	1.714	24.956	9.257	14,43	5,35	1.436	294	23
2001	2.089	2.066	29.995	11.247	14,36	5,38	1.697	392	19
2002	2.930	2.895	39.974	16.044	13,64	5,48	2.366	564	19
2003	4.216	4.120	60.821	21.746	14,43	5,16	3.424	792	24
2004	5.713	5.627	72.522	26.899	12,69	4,71	4.546	1.167	24
2005	8.165	7.990	90.371	33.644	11,07	4,12	6.134	2.031	23
2006	11.364	11.129	118.247	44.341	10,41	3,90	8.340	3.024	20
2007	14.915	14.572	148.558	54.647	9,96	3,66	11.287	3.628	21
2008	19.434	18.951	159.023	59.255	8,18	3,05	14.321	5.113	19
2009	24.008	23.499	175.210	66.905	7,30	2,79	17.583	6.425	18
2010	29.588	28.975	172.259	65.958	5,82	2,23	20.093	9.495	17
2011	39.114	38.165	155.403	61.919	3,97	1,58	24.685	14.429	16
2012	40.180	38.979	117.589	46.018	2,93	1,15	23.496	16.684	17
2013	39.564	38.184	62.436	26.663	1,58	0,67	18.855	20.709	20
2014	39.573	37.141	14.689	7.386	0,37	0,19	7.368	32.205	21

تولیدات علمی در سال ۲۰۱۴ نسبت به سال ۲۰۱۲ به میزان ۱,۵۱ درصد افت داشته است. این بدان معناست که کشور در دو سال گذشته علاوه بر از دست دادن شتاب در رشد علمی، دچار عقبگرد جدی نیز شده است. به نظر می‌رسد شتاب علمی کشور در جهت منفی در دو سال گذشته در حال افزایش است.

سال	تعداد مستندات	درصد پیشرفت
۲۰۱۲	۴۰۱۸۰	.....
۲۰۱۴	۳۹۵۷۳	۱,۵۱-

با توجه به اینکه مستندات علمی کشور در دو وزارتخانه علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت تولید می‌شوند، نمی‌توان آمار کلی را مبنای قضاوت یک وزارتخانه در نظر گرفت و باید به صورت رشته ای و در رشته های مرتبط با هر وزارتخانه موارد مورد بررسی قرار گیرد. از این رو رشته های مرتبط با وزارت علوم در ادامه مورد بررسی قرار می‌گیرد.

در قسمت فنی مهندسی وضعیت رشد علمی کشور در Scimago، تاسف بار و ناراحت کننده است. در سال ۲۰۱۴، مطابق شکل زیر در زمینه مهندسی ایران با تولید ۹ هزار و ۳۵۶ محتوا در رتبه ۱۵ ایستاده است این در حالی است که در سال ۲۰۱۳، ایران با تولید ۹ هزار و ۴۱۳ مستند علمی، رتبه ۱۴ جهان را در اختیار داشته است.

Related product

SJR is developed by

Powered by
Scopus

	Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H Index
1	China	173,854	171,899	34,335	24,599	0,20	296
2	United States	76,049	73,479	28,362	14,528	0,37	650
3	Japan	24,118	23,524	5,618	2,534	0,23	292
4	India	24,026	23,515	5,755	2,754	0,24	189
5	Germany	22,057	21,405	8,005	3,236	0,36	326
6	United Kingdom	19,596	18,831	8,239	3,027	0,42	344
7	South Korea	19,277	18,681	5,991	2,391	0,31	229
8	France	16,036	15,581	5,231	2,081	0,33	275
9	Italy	14,974	14,461	6,865	3,508	0,46	245
10	Canada	12,832	12,416	4,601	1,651	0,36	280
11	Taiwan	11,378	11,073	2,837	928	0,25	191
12	Spain	10,732	10,415	4,546	1,635	0,42	209
13	Russian Federation	10,271	10,148	2,099	1,426	0,20	143
14	Australia	9,881	9,574	4,956	1,841	0,50	230
15	Iran	9,356	9,045	3,785	1,962	0,40	106
16	Malaysia	9,148	9,024	2,083	1,089	0,23	88
17	Poland	7,227	7,034	1,841	1,108	0,25	126
18	Brazil	6,982	6,841	1,453	540	0,21	141
19	Turkey	5,876	5,684	1,484	549	0,25	134
20	Netherlands	5,382	5,206	2,405	812	0,45	243
21	Sweden	4,854	4,709	2,033	661	0,42	201
22	Singapore	4,606	4,466	2,685	862	0,58	201
23	Czech Republic	4,554	4,487	1,094	683	0,24	105
24	Switzerland	4,296	4,168	2,338	661	0,54	241
25	Belgium	3,864	3,766	1,948	631	0,50	192
26	Denmark	3,827	3,800	418	268	0,14	81

در سال ۲۰۱۲ ایران با تولید ۹ هزار و ۷۱۷ مستند علمی، جایگاه ۱۳ جهان را در اختیار داشته است. گذشت زمان دو ساله علاوه بر کاهش مستندات و مقالات در زمینه مهندسی، باعث کاهش رنک جهانی ایران نیز شده است. نمودار ذیل نشان می دهد که به لحاظ کیفی و در نظر گرفتن استنادات نیز، ایران در دو سال اخیر وضعیت نامطلوبی را تجربه کرده است. تمام داده‌های بالا به شکل مختصر در رشته مهندسی در جدول ذیل نمایش داده شده است. در این زمینه ایران با افت بیش از ۳,۵ درصدی، عملکرد غیر قابل قبولی را در این نمایه ارائه کرده است.

سال	رتبه در جهان	تعداد مستندات	درصد پیشرفت
۲۰۱۲	۱۳	۹۷۱۷	...
۲۰۱۴	۱۵	۹۳۵۶	۳,۷۱-

با توجه به عدم امکان ارائه تمامی داده‌ها، پیشرفت مربوط به رشته‌های مختلف به صورت جدول به اختصار در ادامه می‌آید. در رشته‌های مرتبط با Computer science نیز کشور در حوزه مستندات در دو سال اخیر به میزان ۱۲,۲۲ درصد افت را تجربه کرده است. افت بیش از ده درصد در یکی از مهمترین علوم کشور، نشان از بی توجهی و بی برنامه‌گی مسئولان در توجه به اهداف و ضروریات کشور در حوزه علم و فناوری است.

سال	رتبه در جهان	تعداد مستندات	درصد پیشرفت
۲۰۱۲	۱۶	۴۳۱۸	....
۲۰۱۴	۱۸	۳۷۹۰	۱۲,۲۲-

در حوزه علمی اقتصاد و امور مالی نیز کشور در دو سال گذشته وضعیت تاسف باری را تجربه کرده است. پیشرفت علمی کشور در طول دو سال در حوزه علمی اقتصاد و امور مالی، بیش از ۲۵ درصد افت داشته است که قابل باور و تصور نیست.

سال	رتبه در جهان	تعداد مستندات	درصد پیشرفت
۲۰۱۲	۳۴	۲۴۵	.....
۲۰۱۴	۴۰	۱۸۳	۲۵,۳۰-

در حوزه مربوط به علوم ریاضی نیز کشور افت بیش از ۳ درصدی را در طول دو سال تجربه کرده است.

سال	رتبه در جهان	تعداد مستندات	درصد پیشرفت
۲۰۱۲	۱۶	۳۳۸۸	.....
۲۰۱۴	۱۶	۳۲۵۸	۳,۸۳-

در حوزه هنر و علوم انسانی نیز وضعیت بسیار نامطلوبی در دو سال اخیر حاکم بوده است به نحوی که تولید مستندات در این حوزه بیش از ۷ درصد افت داشته است. این حوزه در کنار مهندسی از مهمترین حوزه های فعالیت وزارت علوم است که متاسفانه در هر دو، افت علمی کشور در دو سال گذشته مشهود است.

سال	رتبه در جهان	تعداد مستندات	درصد پیشرفت
۲۰۱۲	۳۰	۵۷۷	....
۲۰۱۴	۳۵	۵۳۱	۷,۹۷-

در حوزه کشاورزی و علوم زیستی نیز عملکرد متولیان امر ناکافی و نامطلوب بوده است و کارنامه مردودی آنها در افت علمی بیش از ۱ درصد کشور طبق اطلاعات موثق مندرج در Scimago بر مبنای نمایه Scopus قابل رویت است.

سال	رتبه در جهان	تعداد مستندات	درصد پیشرفت
۲۰۱۲	۱۵	۳۸۰۴	....
۲۰۱۴	۱۵	۳۷۶۵	۱,۰۲-

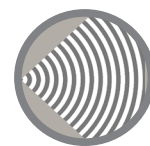
در تولید محتواهای علمی چندرشته ای (Multidisciplinary) نیز وضعیت کشور نسبت به دو سال گذشته، نه تنها مطلوب نیست که طبق آمار این سایت مایوس کننده است. در این نوع اسناد علمی، افت علمی کشور تکان دهنده بوده و در طی دو سال، کشور بیش از ۶۵ درصد افت علمی داشته است.

سال	رتبه در جهان	تعداد مستندات	درصد پیشرفت
۲۰۱۲	۴	۱۴۴۸	....
۲۰۱۴	۱۳	۴۹۰	۶۶,۱۶-

ظلم به دهها هزار خانواده مظلوم شد، تمام انرژی و پتانسیل وزارت علوم را در ۲۰ ماه گذشته به خود معطوف کرد و اشتباهات فردی دو یا سه نفر در اصلی کردن این داستان های سیاسی و بی مبنا، کل مجموعه وزارت علوم را به یک فضای سیاسی و جناحی تبدیل کرد. تصویب مصوبه ناکارآمد و غیرقانونی ۶۳۰ در شورای عالی انقلاب فرهنگی و ایجاد دادگاه در وزارت علوم نیز، به این وزارتخانه شان قضایی داد و آنرا به محل درگیری ها و عقده گشایی های سیاسی تبدیل کرد و باز هم باعث دور شدن آن از اهداف اصلی و اصیل خود کرد.

بنابراین به نظر می رسد پیگیری منویات مقام معظم رهبری در تلاش برای افزایش شتاب علمی کشور با وضعیت موجود در وزارت علوم و عملکرد دو ساله آن به هیچ عنوان همخوانی ندارد و هیچ یک از نهادهای مرتبط و دلسوز نیز تا کنون در این زمینه ورود نکرده اند. سیاسی کاری و فرار از رسالت اصلی در وزارت علوم، اصلی ترین علت افت علمی کشور در دو سال اخیر است. شتاب منفی تولید علمی کشور را تنها می توان با انسجام سازمانی و فراهم کردن شرایط لازم در وزارت علوم و دانشگاه ها به وجود آورد. بازی سیاست در وزارت علوم و پرداختن به مسائلی مانند قضیه بورسیه ها علاوه بر این که باعث

پیشرفت خیره کننده علمی کشور در سالهای ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۲، ایران را به یک مدل ارزشمند در توسعه علم و فناوری در جهان تبدیل کرد و طبق مقالات و مستندات موجود، احتمال های زیادی برای حضور ایران در بین ۱۰ کشور برتر جهان مطرح شد. اما متأسفانه سیاسی شدن مهمترین متولی تولید علم و فناوری در کشور و ارائه آمارهای ناصحیح و غیر مرتبط در این زمینه، باعث از دست رفتن یکی از مهمترین دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران در جهان شد. این مساله تا جایی پیش رفت که وزیر علوم در برنامه تلویزیونی ضمن تکذیب افت علمی کشور، قصد داشت اصلاح داده های اسکوپوس را از طریق معاون پژوهشی وزارتخانه دنبال کند.

لزوم تغییر نگرش به مقوله اشتغال جوانان و فارغ التحصیلان دانشگاه

دکتر سعید شوال پور،
عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت ایران

بیکارانی است که در جستجوی کار بوده و از یافتن کار مناسب ناامید شده اند. به این ترتیب، به دلیل نامناسب بودن شرایط اشتغال و یا طولانی و مشکل بودن مراحل کاریابی، افراد از یافتن شغل منصرف شده و به دلیل عدم جستجوی کار جزء جمعیت غیرفعال طبقه بندی می گردند.

عملکرد برنامه های توسعه نیز نشان می دهد که فرصت های شغلی ایجاد شده جوابگوی تقاضای نیروی کار نبوده و تعداد بیکاران رو به افزایش بوده است. بازار کار ایران هم در بعد عرضه و هم در بعد تقاضا با مشکلات متعددی مواجه است. علاوه بر وجود عدم تعادل کلی بین عرضه و تقاضای نیروی کار که منجر به افزایش بیکاران شده است، عدم تعادل های نسبی در برخی از حوزه های بازار کار همانند زنان، جوانان، دانش آموختگان دانشگاه ها، استانهای مختلف کشور و ... نیز مشهود می باشد. بعلاوه وجود عدم تناسب بین شغل و مهارت نیروی کار، پدیده چند شغلی و پرکاری، حضور نوجوانان و سالمندان در بازار کار، مشکلات بازار کار کشور را تشدید نموده است.

به نظر می رسد در فضای امروز کشور، نگرش غالب اقتصادی آن است که اشتغال جز از طریق نقش آفرینی صنایع مادر و بزرگ کشور

بومی را محدود ساخته است. به این معنی که تاکنون عمده سیاست های توسعه اشتغال معطوف به استفاده از ابزارهای پولی و مالی دولت با هدف تقویت تقاضای نیروی کار به صورت کلی بوده است. این در حالی است که اعمال سیاست های انبساطی پولی و مالی تنها موجب افزایش نرخ رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال به صورت مصنوعی و موقتی خواهد شد و به مرور زمان تبعات منفی خود را آشکار خواهد ساخت. واضح است که رونق مصنوعی و موقتی که از مسیر سیاست های انبساطی حاصل می شود، در درون خود بذرهایی عکس العمل غیرقابل اجتناب را به همراه دارند، زیرا نیروهایی را ایجاد می نمایند که منجر به حرکت معکوس خواهند گشت. این حرکت معکوس از طریق افزایش تورم و هزینه های ناشی از آن بروز نموده و بیکاری نیز در پی تورم خواهد آمد. نگاه کلی به بخش عرضه نیروی کار نشان می دهد که روند کلی عرضه نیروی کار (جمعیت فعال) در سالهای اخیر، رشد منفی داشته است به این معنی که در طی سال های اخیر با کاهش نرخ مشارکت نیروی کار مواجه بوده ایم. کاهش نرخ مشارکت نیروی کار و افزایش جمعیت غیرفعال تا اندازه ای به دلیل خروج برخی از

نیروهای جوان و فارغ التحصیلان دانشگاهی یکی از سرمایه های بی بدیل اقتصاد ایران به شمار می روند. در حال حاضر، نزدیک به یک سوم از جمعیت کشور را جوانان ۳۵-۲۰ ساله تشکیل می دهند و از نظر تعداد فارغ التحصیلان رشته های مهندسی (به عنوان یکی از شاخص های رایج بین المللی برای سنجش وضعیت علم و فناوری در کشورها) ایران، رتبه سوم دنیا را به خود اختصاص داده است. پیشرفت ها و دستاوردهای علمی و فناوری کشور در سالهای اخیر نیز نشان دهنده پتانسیل عظیم جمعیت جوان و تحصیل گردگان دانشگاهی است. با این حال، شاخص های اشتغال نشان می دهد که مدیریت بازار کار کشور تاکنون در استفاده بهینه از این منبع تولید ثروت به درستی عمل نکرده است. این موضوع باعث شده است در تحلیل های رایج از وضعیت بازار کار در کشور، نه تنها سرمایه عظیم نیروهای جوان به عنوان یک فرصت و سرمایه تلقی نشود بلکه به عنوان یک معضل و چالش لاینحل معرفی شود.

در واقع، حاکمیت نگرش های خاص اقتصادی به اشتغال در طول برنامه های توسعه، استفاده از بسیاری از روش های معطوف به واقعیت های

مانند نفت، پتروشیمی، فولاد، خودرو و... امکان پذیر نیست و از آنجا که توسعه ظرفیت های تولید در این صنایع نیازمند منابع هنگفت مالی و فناوری های پیشرفته می باشد، برای فراهم آمدن امکان ورود نیروهای جوان و تحصیلکرده دانشگاهی به بازار کار باید منتظر جذب سرمایه های خارجی و ورود شرکتهای بزرگ و چند ملیتی به بازار، انتقال فناوری (در عمل خرید کارخانجات و خطوط تولید از کشورهای دیگر) بود.

از سوی دیگر، در طی سالهای اخیر، به دنبال توسعه ادبیات اقتصاد مبتنی بر دانش و نگرش های تطوری به اقتصاد، این نگاه تقویت شده است که با توجه به ماهیت عرضه نیروی کار دانشگاهی که عمدتاً نیروی انسانی مبتنی بر دانش و خلاقیت است لازم است با تکمیل چرخه علم تا ثروت و توجه به مقوله نوآوری و کارآفرینی، زمینه ایجاد اشتغال از طریق تبدیل ایده ها و طرح های دانشگاهی به شرکتهای دانش پایه و به تبع آن اشتغال فراهم شود. اگر چه این نگرش در طی سالهای اخیر، موج عظیمی از نهادها، ساختارها و فعالیت های دانش بنیان را در کشور به همراه داشته است، از سوی تفکر رایج اقتصادی همواره با تردید مواجه شده است. چرا که از نگاه اقتصاد رایج، دلایلی مانند پایین بودن مقیاس تولید شرکتهای دانش بنیان که عموماً در مراحل از تولید قرار دارند که به صرفه مقیاس دست پیدا نمی کنند، ریسک بالای این شرکتهای پیچیدگی های مربوط به بازاریابی و فروش محصولات جدید، مشکل صادرات محصولات با تکنولوژی پیشرفته و محصولات نوآورانه و... مانع از آن می شود که بتوان به اشتغال در شرکتهای دانش بنیان در مقیاس وسیع امیدوار بود. این در حالی است که تجربه نشان داده است، اتکاء به شرکت های بزرگ در شرایطی که دولت توان ایجاد شرایط رقابت را

ندارد، عملاً به ایجاد شرکت های انحصاری منجر می شود که اگر چه در ظاهر میزان اشتغال را افزایش می دهند، از منظر بهره وری و ثروت آفرینی عملکرد مطلوبی ندارند.

حال سوال اینجاست که راه برون رفت از مشکل بیکاری به ویژه بیکاری فارغ التحصیلان چیست؟ آنچه مسلم است، تداوم این تفکر که دولت باید با استفاده از اهرم های مالی و پولی، به جهت دهی عرضه نیروی کار و تقویت بخش تقاضا پردازد، با توجه به واقعیت های بازار کار کشور و تحولاتی که در عرصه نظریه پردازی اقتصادی صورت گرفته است، نتیجه قابل قبولی به همراه نخواهد داشت. نگاهی به سیاست های کلی اشتغال که از سوی مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۰ ابلاغ شده است، نشان می دهد که یکی از نقاط اساسی برای تحول در بازار کار مقوله فرهنگ و به عبارتی «ترویج و تقویت فرهنگ کار، تولید، کارآفرینی و استفاده از تولیدات داخلی به عنوان ارزش اسلامی و ملی با بهره گیری از نظام آموزشی و تبلیغی کشور» است. «ایجاد فرصتهای شغلی پایدار با تأکید بر استفاده از توسعه فناوری و اقتصاد دانش بنیان و آینده نگری نسبت به تحولات آنها در سطح ملی و جهانی» از دیگر مولفه هایی است در سیاستهای مزبور، مورد توجه قرار گرفته است. به عبارت دیگر، «پایداری» فرصت های شغلی برای فارغ التحصیلان دانشگاهی در دنیای امروز، نیازمند اتکاء این فرصت ها بر نوآوری و فناوری است. در نتیجه، اتکاء به سرمایه های خارجی که در بهترین حالت به صورت سرمایه گذاری مستقیم (ورود فناوری توسط شرکتهای خارجی به کشور) صورت می گیرد، نیازمند آن است که قبل از آن، بستر فرهنگی لازم برای نوآوری و توسعه فناوری در صنعت مورد نظر شکل گرفته باشد و توان جذب فناوری ایجاد شده باشد. در غیر این صورت، با توجه به طولانی بودن دوره های احداث و بهره برداری پروژه

های صنعتی بزرگ، با ورود فناوری های جدید، اگر چه در ظاهر، رونق و اشتغال ایجاد می شود در بلندمدت ناپایداری و اتکاء به نیروهای بیرونی برای رشد باقی می ماند. به نظر می رسد، یکی از الزامات مقاومتی شدن اقتصاد به گونه ای که هیچگاه برای رشد و پیشرفت، وابسته به نیروهای بیرونی نباشد، تغییر فرهنگ تولید به سمتی است که نوآوری و توسعه فناوری مبنای حرکت به حساب آید. این تغییر فرهنگ نیازمند نوعی تغییر نگرش به نقش و جایگاه فارغ التحصیلان در مدیریت بازار کار است. در حال حاضر، این تصور وجود دارد که دولت باید از بالا و با استفاده از اهرم های مالی، مقرراتی و... فضا را به گونه ای مدیریت کند که زمینه گسیل شدن جوانان به سمت کار فراهم آید. به نظر می رسد، یکی از راههای برون رفت از رکود بازار کار آن است که از پتانسیل جوانان و فارغ التحصیلان دانشگاهی برای خلاقیت و نوآوری در فرآیندها و مدیریت بازار کار نیز استفاده شود. شکی نیست که جوانان کشور توان و اراده کافی برای رویارویی با پیچیدگی های فضای کسب و کار بین المللی را دارا هستند و تجربیات گذشته و حال کشور در زمینه استفاده از خلاقیت جوانان موید این موضوع است. به این ترتیب، باید توجه نمود که با توجه به جریان تند ورودی نیروهای جوان و تازه نفس به بازار کار از یک سو و لختی و اصطکاک زیادی که در فرآیندهای اداری و عملیاتی کشور وجود دارد، تداوم نگرش های رایج به مقوله اشتغال، در عمل منجر به انباشت بیش از پیش نیروهای کار غیر مولد و گسترش پدیده بیکاری و عواقب سوء ناشی از آن خواهد شد.

مصاحبه با آقای دکتر رفیعی همرمزم شهدای غواص و استاد دانشگاه

به مناسبت هفته دفاع مقدس و جهت ذکر یادی از شهدا و حماسه‌های آن، در تاریخ ۱۵ شهریور ۱۳۹۴، خدمت آقای دکتر عطاء.. رفیعی آتانی همرمزم شهدای غواص و عضو هیئت علمی دانشکده پیشرفت رسیدیم و مصاحبه‌ای خودمانی با ایشان داشتیم که از نظرتان می‌گذرد.

نباۀ: سلام علیکم. خدا قوت و خسته نباشید. از اینکه وقتتان را در اختیار ما قرار دادید، سپاسگزاریم.

دکتر رفیعی: بسم الله الرحمن الرحیم. اولاً تشکر می‌کنم از لطفی که به بنده دارید. امیدوارم وقت شما و خوانندگان مصاحبه را تلف نکنم.

نباۀ: در ابتدا یک معرفی از خودتان در ابعاد مختلف علمی، فرهنگی، جهادی و فعالیت‌هایی که داشته‌اید، بفرمایید.

دکتر رفیعی: بنده متولد سال

بسیار سخت و طاقت‌فرسای رزمی می‌دادند. با توجه به وظیفه خطیر و جدیت این گردان‌ها، افراد حاضر در آنها به معنای واقعی مخلص و فدائی امام و انقلاب بودند و به شدت مشتاق شهادت و برای وصول به آن روزشماری می‌کردند. آنها حاضر بودند جان خود را فدا کنند اما لبخند امام بر لبان امام بماند. در گردان سیصد نفره ما، ده دوازده نفر طلبه، سی چهار نفر دانشجو و شانزده نفر «دو برادری» حضور داشتند. تنها یک نمونه از تمرین‌های این گردان، چهارده کیلومتر غواصی با امکانات کامل نظامی به‌مراه حرکات ایذائی فرماندهان بود. بچه‌ها با سطح بالائی از عقلانیت ناشی از سطح تحصیلات هم عهد شده بودند تا اگر لازم بود هنگام ایجاد جراحی برای هر کدامان در هنگام عملیات، خودمان را خفه کنیم تا عملیات لو نرود. خلاصه، پس از چند بار جابجایی در طول جبهه‌ها، سرانجام در زمستان ۶۵ ما را به جزیره ام‌الرصاص عراق برای انجام عملیات

۱۳۴۵ شمسی در روستای آتان از توابع الموت قزوین هستیم. فردی روستازاده و از روستایی که افرادی خوش‌فکر و تحصیل کرده دارد و طبق بررسی‌های باستان‌شناسی منطقه الموت دارای چند هزار سال قدمت تمدنی است. من هم به لطف خدا فردی درس‌خوان و اهل مطالعه بودم و در روستایمان معمولاً شاگرد اول می‌شدم. تا اول دبیرستان را در روستایمان خواندم و ادامه را در شهر قزوین گذراندم. پس از انقلاب مدام در انجمن اسلامی مدارس و بسیج فعال بودم. به موازات دبیرستان تحصیل در حوزه را شروع کردم و با شروع جنگ در جبهه‌ها بعنوان طلبه رزمنده توفیق حضور یافتیم. سال ۶۵ سال از نظر حضرت امام سال تعیین سرنوشت جنگ نام گرفت قرار شد که گردان‌های ویژه غواصی شکل بگیرند و برای حمله نهایی آماده شوند. پس از کش و قوس‌های زیاد بنده نیز توفیق یافتیم در یکی از این گردان‌ها که برای غواصی تربیت شدند حضور یابم. در این گردان‌ها آموزش‌های

پیداست که مخاطب این مواضع امام عمدتاً دولت و نظام سیاسی حاکم بر آمریکا بوده است. با توجه به همین دلایل است که معتقدم حتی اگر قرار است تعامل و گفتگویی با آمریکا شود باید هوشمندانه و هوشیارانه و با شناخت کامل از ذات او باشد.

نبأ: پیام حضور اخیر شهدای غواص بین مردم را چه می دانید؟

دکتر رفیعی: ببینید من معتقدم اگر احوال و حماسه‌های گردان‌های غواص قبل از اسلام اتفاق افتاده بود، جزو قصص قرآنی می‌شد. ما بلد نیستیم در مورد آنها حرف بزنیم. همیشه در ذهنم این سوال بود که چرا این افراد بزرگ تربیت شده اسلام و کارهایشان همچون سر و رازی باقی مانده است و مردم آنها را نمی‌شناسند. بالاخره در زمانی خاص، آنها بین مردم حضور یافتند و با این کار معنویت و اخلاص و ایستادگی خودشان را به جامعه آوردند تا به ما بگویند زندگی بدون جهاد (هر زمان در عرصه خود) معنی ندارد و ما همیشه باید رزمنده باشیم و این فقط میدان کارزار است که زمان به زمان تغییر می‌کند. جنگ ما همه جایش درس دارد چون دارای الگویی همچون عاشورا است و دارای ذخیره پایان‌ناپذیر شهادت است. معتقدم یکی از بزرگترین پیروزی‌ها و دستاوردهای اسلام، جنگ ما با تمام ابعاد ظاهری و باطنی آن بود. برای کشف ذخایر این جنگ جای کار زیادی است و باید عقلانیت و منطق اسلامی آن را استخراج نمود.

نبأ: پس از جنگ چه کردید؟

دکتر رفیعی: در سال ۶۸ به طلبگی ادامه دادم و دوره آن را تا پایان خارج به اتمام رساندم. سپس با شرکت در کنکور دانشگاهها، موفق شدم از دانشگاه تهران، کارشناسی مدیریت و سپس کارشناسی ارشد و دکترای اقتصاد را در سال ۹۲ اخذ نمایم. در حقیقت هر سه دوره تحصیلی‌ام را

بصورت دست بسته زنده به گور کرده بود. البته پس از مدت کوتاهی عملیات کربلای پنج آغاز شد که ضربات زیادی به دشمن وارد نمود و او را زمین‌گیر کرد. اگر این عملیات انجام نمی‌شد دشمن حملات سنگینی را انجام می‌داد.

نبأ: علت لو رفتن عملیات چه بود؟

دکتر رفیعی: بعداً که جویا شدیم ظاهراً عوامل مختلفی از جمله پشتیبانی اطلاعاتی آمریکا وجود داشتند. اصولاً از همان سال‌ها بود که رصد زمین از طریق ماهواره‌ها به حد بالائی رسید بطوریکه الان عملیات غافلگیرانه تقریباً ناممکن است.

نبأ: نظرتان در مورد آمریکا چیست؟

دکتر رفیعی: خیلی روشن است، کدام جنایت در دنیاست که رد پای آمریکا در آن نباشد؟ البته به تعبیر پرمعنای حضرت امام که آمریکا شیطان بزرگ است، نباید انتظار دیگری از شیطان داشت. آمریکا همین است و شیطنتهای او به اقتضای ذاتش می‌باشد و تا استحاله نیابد درست نمی‌شود. مثل آمریکا مثل عقرب است که می‌گویند نیش عقرب ناشی از اقتضای طبیعتش است. من سخنان امام در مورد آمریکا را بررسی کرده‌ام و چیزی که جلب توجهم شده است تحقیر و کوچک‌انگاری آمریکا توسط ایشان بوده است. البته

بزرگی که کربلای چهار بود بردند. سکوتی سنگین منطقه را گرفته بود که ناگهان جهنمی از آتش برپا شد گوئیا کل اروندرود داشت آتش می‌گرفت و می‌جوشید. جالب آنکه در آن وضعیت، آرامش قلبی و معنوی بچه‌ها بسیار بالا بود و گویا احساس می‌کردند به لحظه وصل نزدیک شده‌اند. آنها داشتند با محبوب خود معاشقه می‌کردند و ... در هر حال حدود نیمی از گردان شهید شدند و تیری هم به فک من اصابت کرد و فکم جدا شد. لحظه اصابت تیر از لحظات شیرین و خوشایند زندگی بود. نهایتاً من و بقیه مجروحان را به عقب برگرداندند. الان هر کدام از افراد باقیمانده آن گردان، افرادی بزرگ و بدر دبخور هستند و خیر دارم که کارهای بزرگی را البته بدون سر و صدا و جنجال انجام می‌دهند. البته شهادت لیاقت و آمادگی می‌خواهد. بعنوان مثال من هیچ وقت بطور جد تصمیم به شهادت نگرفته بودم و فکری برای آینده داشتم. ضمناً شهادت با برنامه الهی است و اتفاقی نمی‌باشد. بعنوان مثال، از آن شانزده «دو برادری» گردان ما، از هر دو برادر یکی شهید شده بود و دیگری سالم مانده بود.

نبأ: بقیه چه شدند و عملیات چگونه شد؟

دکتر رفیعی: عملیات ناموفق بود و عده‌ای هم اسیر شدند که دشمن آنها را از روی کینه فراوان خود

طرح جدید حرم امام خمینے (ره)؛ پارادوکسے آشکار

دکتر محمدمنان رئیسے، عضو هیأت
علمی دانشکده معماری و شهرسازی

در دانشگاه تهران گذارنیدم. سپس در دانشکده پیشرفت دانشگاه علم و صنعت به عنوان عضو هیئت علمی مشغول به کار شدم. البته در طی این سالها که عمدتاً در قم بودم، با مدیریت پروژههای جنبش نرم‌افزاری، الگوی اسلامی پیشرفت و کنگره علوم انسانی اسلامی و سردبیری مجلات مختلفی همچون مجله کتاب نقد که قبلاً سردبیری آن را برادر عزیزم جناب آقای رحیم‌پور برعهده داشتند و نیز مدتی هم به عنوان عضو هیئت علمی و مسئول پژوهشکده بین‌المللی مطالعات اسلامی در دانشگاه بین‌المللی المصطفی (ص) در خدمت پیشرفت علمی کشور بودم.

**نباۀ: نظر تان نسبت به دانشکده
پیشرفت چیست؟**

دکتر رفیعی: به نظر من پیشرفت مفهومی است که عمده و شاید همه خواسته مردم ایران به ویژه در صد سال اخیر بوده است. حقیقت آن است که برای فهم ماهیت پیشرفت و نیز برنامه‌ریزی برای تحقق آن ما در جامعه علمی با دو دسته افراد روبرو هستیم. افرادی که صرفاً شیفته مبانے و اعتقادات هستند و در فضای واقعی کار نمی‌کنند. از طرف دیگر افراد دیگری برای کار در فضای واقعی، صرفاً به منابع علمی غربی و ناظر به میدان عمل توجه دارند. اگر ما بخواهیم جامعه‌ای پیشرفته و دینی داشته باشیم به متخصصان و مدیرانی نیاز داریم که مبتنی بر مبانی اسلامی مسئولیت مهندسی و مدیریت پیشرفت کشور را در هر دو سطح خرد و کلان بر عهده گیرند. از اینرو است که چنین دانشکده‌ای می‌تواند نقش خوب و موثری ایفاء نماید. خوشبختانه دانشجویان خوبی وارد دانشکده شده‌اند و با پروژه‌هایی که تعریف می‌شود و با افرادی که تربیت می‌شوند، امید است به زودی اثرات خوبی را در جامعه شاهد باشیم.

**نباۀ: خیلی ممنون. خدا
حافظتان باشد. ما را دعا کنید.**

رئیس جمهور ما خدای نخواستہ از آن خوی کوخ نشینی بیرون برود و به کاخ نشینی توجه نکند. آن روز است که انحطاط برای خود و برای کسانی که با او تماس دارند پیدا می‌شود. آن روزی که مجلسیان خوی کاخ نشینی پیدا کنند - خدای نخواستہ - و از این خوی ارزنده کوخ نشینی بیرون بروند آن روز است که ما برای این کشور باید فاتحه بخوانیم. ما در طول مشروطیت از این کاخ نشین‌ها خیلی صدمه خوردیم. مجلس‌های ما مملو از کاخ نشین بود و در بینشان معدودی بودند که از آن کوخ نشین‌ها بودند و همین معدودی که از کوخ نشین‌ها بودند از خیلی از انحرافات جلو می‌گرفتند و سعی می‌کردند برای جلوگیری. آن روزی که توجه اهل علم به دنیا شد و توجه به این شد که خانه داشته باشند چطور و زرق و برق دنیا - خدای نخواستہ - در آنها تاثیر بکند آن روز است که باید ما فاتحه اسلام را بخوانیم. مادامی که این ملت این حالی که الان دارند که توجه به معنویات تا یک حدودی و این جوان‌های ما توجه به معنویات دارند و این تحول عظیم پیدا شده است در آنها که شهادت را با جان و دل می‌خرند مادامی که این محفوظ است این جمهوری اسلامی محفوظ است و هیچ کس نمی‌تواند به او تعدی کند. آن روزی که زرق و برق دنیا پیدا بشود و شیطان در بین ما راه پیدا کند و راهنمای ما شیطان باشد آن روز

“

مقدمه

پس از رونمایی از طرح جدید حرم امام خمینے (ره) مباحث گوناگونی در رد و بعضاً تأیید این طرح از سوی افراد مختلف ارائه شده است. نگارنده قصد دارد طی این نوشتار کوتاه، چند نقد اساسی را به این طرح وارد نماید؛ با ذکر این توضیح که سعی شده است جهت اعتبار بیشتر نقدها و هرچه مستند تر و مستدل تر بودن آنها، حتی المقدور از جملات خود ایشان استفاده شود و لذا شاکله اصلی این نوشتار مبتنی بر بیانات گرانقدر خود حضرت امام (ره) است و نقش نگارنده، صرفاً تعریف ساختار بحث و چینش جملات در کنار یکدیگر است.

-نقد اول: تعارض آشکار طرح جدید با سیرت امام (ره)

از مهمترین مؤلفه‌های سیرت امام(ره) که مکرراً بر آن تأکید داشتند، مفهوم سادگی و پرهیز از تجمل‌گرایی بود. در این باره به برخی جملات گرانقدر ایشان به شرح زیر اشاره می‌گردد: «ما بحمدالله امروز همه دست اندرکارهایمان کاخ نشین نیستند، دولت ما یک دولت کاخ نشین نیست. آن روزی که دولت ما توجه به کاخ پیدا کرد آن روز است که باید ما فاتحه دولت و ملت را بخوانیم. آن روزی که

دارید، به جای آن خرجهای طاغوتی که در آن وقت [دوران ننگین پهلوی] می شد، آن مهمانیهای طاغوتی، که همه اش برخلاف اخلاق اسلامی بود، و آن خرجهای دیگری که خود شما هم می دانید که در آن جا می شد، آن مخارج را صرف تبلیغات بکنید و به دنیا بفهمانید که اسلام چطور است... خوف این که ما اگر ساده رفتار کنیم، آنها با آن سفارتخانه های آنها، با آن وضعی که دارند، ما در نظر آنها تحقیر می شویم، این خوف را در خودتان راه ندهید... شما گمان نکنید که اگر چنانچه به طور ساده عمل بکنید و سفارتخانه شما یک جای ساده ای باشد، یک مرکزی باشد که

جای جهان شناخته شده نیست؛ لذا بدیهی است که اصل صدور پیام انقلاب و کمیت و کیفیت آن تابع چهره ای است که از ایشان به جهان معرفی می شود. تردیدی نیست که مفاهیم و مصادیق منسوب به ایشان نیز در این راستا، ذی سهم هستند که از جمله این مصادیق، حرم ایشان است. تصور نمایید که مسلمانی آزادخواه و انقلابی از یکی از کشورهای حوزه تمدن اسلامی، برای آشنایی بیشتر با حقیقت و ماهیت انقلاب اسلامی وارد ایران شده و در اولین ملاقات، وارد حرم امام شده است. اولین پیامی که از مشاهده حرم پر زرق و برق ایشان در ذهن او متبادر می شود چه خواهد بود؟! شاید برخی چنین توجیه نمایند که حرم ایشان بایستی آبرومند و در شأن ایشان ساخته شود و لذا این نقد را وارد ندانند. اما مغالطه آشکاری که در این توجیه نهفته است این است که شأن ایشان به امور نازل و مادی فروکاسته شده است و شأنیت معنوی ایشان تحت الشعاع مادیات قرار گرفته است. جهت تنویر افکار این دسته از افراد، جملات زیر که عیناً از حضرت امام (ره) در جمع سفرا و کارداران دولت جمهوری اسلامی صادر شده است را نقل می نمایم:

«... شما باید به هر سفارتخانه ای که

است که ابرقدرت ها می توانند در ما تاثیر کنند و کشور ما را به تباهی بکشند. همیشه این کشور به واسطه این کاخ نشین ها تباهی داشته است. این سلاطین جور که همه تقریباً کاخ نشین بودند اینها به فکر مردم نمی توانستند باشند، احساس نمی توانستند بکنند فقر یعنی چه، احساس نمی توانستند بکنند بی خانمان یعنی چه، اینها اصلاً احساس این را نمی توانستند بکنند... شبان است که می تواند راه بیفتد و در مقابل فرعون بایستد. از یک نفر نظیر خود فرعون این کار نمی آید. ما باید آدم تربیت کنیم، نه شکمباره. اسلام می خواهد انسان درست کند، اسلام می خواهد که استقلال محفوظ باشد و استقلال با توجه به دنیا ممکن نیست حاصل بشود» (صحیفه امام، جلد ۱۷، ص ۳۷۱ تا ۳۸۴).

تأمل بر جملات فوق این ابهام را ایجاد می نماید که چرا و با چه توجیه نظری، طرح جدید حرم در تعارض آشکار با اصل سادگی که از راهبردی ترین اصول سیرت امام (ره) می باشد ارائه شده است؟!

- نقد دوم: تبعات منفی طرح جدید حرم در صدور پیام انقلاب

به فرموده مقام معظم رهبری، این انقلاب بی نام امام خمینی در هیچ

برند. تنها به هنری باید پرداخت که راه ستیز با جهانخواران شرق و غرب و در رأس آنان آمریکا و شوروی را بیاموزد». ملاحظه می شود که امام در این پیام صراحتاً از هنرهای تجمل گرا انتقاد می نمایند و ماهیت هنر را در ترسیم گری معضلات اجتماعی و اقتصادی می دانند. بدیهی است که طرح جدید حرم نه تنها هیچ کمکی به این ترسیم گیری نمی نماید بلکه خود به نوعی تبدیل به معضلی جدید در افکار عمومی جامعه شده است. معضلی که شاید همه ما طی هفته های گذشته از زبان افراد مختلف جامعه، کما بیش، مصادیقی از آن را شنیده ایم.

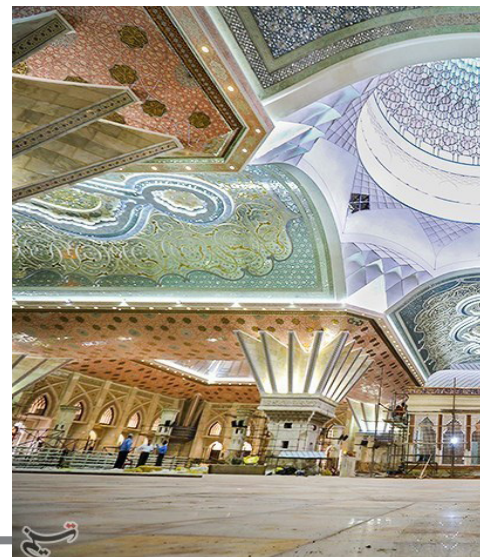
نگارنده با توجه به آشنایی اجمالی با مباحث هنر و معماری اسلامی، نقدهای متعدد دیگری را نیز به لحاظ اصول کالبدی و فضایی به طرح جدید حرم وارد می داند اما از آنجا که قصد بر این بوده است که در این نوشتار، صرفاً نقدهایی ارائه شوند که مبتنی بر نظریات خود حضرت امام (ره) هستند به همین موارد ذکر شده بسنده می شود لیکن پر واضح است که با تأمل و تعمق بیشتر بر بیانات گهربار و سیره آسمانی ایشان، علاوه بر نقدهای سه گانه ذکر شده در این نوشتار، محورهای نقادی دیگری در همین خصوص نمایان خواهد شد. امید آنکه متولیان این خط، به جای توجیه آن، سعی در جبران اشتباه خود نمایند و به نظر می رسد که پذیرش این اشتباه و عذرخواهی از محضر مردم شریف و انقلابی ایران، حداقل کاری است که در این خصوص می توان انجام داد.

نقد سوم: عدم تناسب طرح جدید حرم با هنر و معماری انقلاب

برخی از توجیهاتی که در خصوص طرح جدید حرم ارائه می شود مبتنی بر این ادعا است که این طرح، مملو از ذوقیات و تدابیر هنری است. اما با بازخوانی نظریات امام (ره) در خصوص هنر چنین به نظر می رسد که ایشان، چنین طرح هایی را به عنوان اموری هنری قبول نداشتند. برای مثال به بخشی از پیام ایشان خطاب به هنرمندان متعهد در تاریخ ۶۷/۶/۳ اشاره می گردد: «تنها هنری مورد قبول قرآن است که صیقل دهنده اسلام نساب محمدی صلی الله علیه و آله وسلم، اسلام ائمه هدی علیهم السلام، اسلام فقرا دردمنسد، اسلام پابرهنگان، اسلام تازبانه خوردگان تاریخ تلخ و شرم آور محرومیتها باشد. هنری زیبا و پاک است که کوبنده سرمایه داری مدرن و کمونیسم خون آشام و نابود کننده اسلام رفاه و تجمل، اسلام التقاط، اسلام سازش و فرومایگی، اسلام مرفهین بی درد و در یک کلمه اسلام آمریکایی باشد. هنر در مدرسه عشق، نشان دهنده نقاط کور و مبهم معضلات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، نظامی است. هنر در عرفان اسلامی ترسیم روشن عدالت و شرافت و انصاف و تجسم تلخکامی گرسنگان مغضوب قدرت و پول است. هنر در جایگاه واقعی خود، تصویر زالوفستانی است که از مکیدن خون فرهنگ اصیل اسلامی، فرهنگ عدالت و صفا لذت می

از آن جا علم و دانش و اخلاق صادر شود، شما تحقیر خواهید شد، خیر. این حرف، حرف غرب زده هاست که خیال می کنند ما اگر مثل غرب نباشیم ما تحقیر می شویم... عظمت انسان، به لباس و کلاه و اتومبیل و پارک و امثال آن نیست. انسان یک حقیقتی است که اگر آن حقیقت بروز کند، شرافتمند است، عظمت دارد. شما می بینید که بزرگ ترین افراد بشر، انبیا بودند و ساده ترین از همه هم آنان بودند. در عین حالی که بزرگ تر از همه بودند... تمام انبیا این طور بودند و تاریخ همه آنها را نشان می دهد که با وضع بسیار ساده ای عمل می کردند... در عین حالی که وضعشان آن طور بود که وقتی یک کسی از خارج می آمد، در مسجد رسول الله (ص) و این افراد نشسته بودند، نمی شناخت که کدامیک اینها رسول الله هستند... برای این که، نه بالایی بود نه پایینی، دور می نشستند... لیکن عظمت شان، عظمتی بود که دنیا را تحت تاثیر قرار داد... شما آقایی که در سفارتخانه ها هستید، موظفید عقلا و شرعا به این که هر چه ساده تر، سفارتخانه هاتان، هر چه ساده تر باشد...» (صحیفه امام، جلد ۱۳، ص ۳۶۲ و ۳۶۳).

باتوجه به سفارشات ایشان به مجموعه سفیران جمهوری اسلامی، در خصوص معرفی حقیقت و پیام انقلاب با سادگی و پرهیز از شوون مادی، به طریق اولی این سفارش بیش از هر کس دیگر در مورد خود ایشان (به عنوان بنیانگذار کبیر انقلاب) موضوعیت پیدا می کند. موضوعیتی که در طرح جدید حرم، به کلی از آن غفلت شده است.

از موز نیم متری تا

تسبیح چینه!

خبرگزاری حوزه نمایندگی ولی فقیه
در امور حج- با دخل و تصرف

تضرع، خشوع، خشیت، دعا. فرصت خوبی است؛ هیچ جا مثل مسجدالحرام نمیشود؛ هیچ جا مثل مسجدالنبی نمیشود؛ این فرصت در اختیار شما است، در اختیار حاجی است. خیلی بی سعادت می‌خواهد که کسانی این را رها کنند بروند در بازار، در این دکان، در آن دکان. حالا فرمودند که جلوی بازارگردی را گرفته‌اند، [اما] خب گزارشهایی که به من می‌رسد، این است که متأسفانه نه، بعضی از حج‌جا ما باز گرفتار این بیچارگی هستند: برو در این بازار پهلوی این دکان‌دار، پهلوی آن کاسب - زن یک‌جور، مرد یک‌جور - یک جنس بنگلی را به دو برابر قیمت بخر، سوار هواپیما کن بردار بیاور تهران یا فلان شهر دیگر؛ [این] غلط است؛ خیلی غلط است. مردم ما باید این را توجه کنند که کار غلطی است. خرید را همه‌جا میشود کرد، بازار را همه‌جا میشود رفت، جنس را همه‌جا میشود خرید، پول را این‌جوری همه‌جا میشود دور ریخت - این پول دور ریختن است دیگر؛ همه‌جا میشود پول را انسان دور بریزد - برو سراغ آن کاری که جاهای دیگر نمیشود کرد و آنجا میشود کرد؛ آن، نگاه کردن به کعبه است؛ آن، نماز گزاردن در مسجدالحرام است؛ آن، بوسیدن جای پای پیغمبر است. پیغمبر اکرم در این شهر راه رفته است، حرف زده است، این فضا پر از امواج صدای نبی مکرم اسلام است؛ حیف نیست انسان در این فضا تنفس نکند! این دیگر کجای دنیا پیدا میشود؟ اینها را حج‌جا ما قدر بدانند، والا بازار رفتن و گردش کردن و مانند اینها که خب همه‌جای دنیا میشود این کارها را انجام داد؛ در تهران هم میشود انجام داد، در اصفهان هم میشود انجام داد، در تبریز هم میشود انجام داد، در مشهد هم [میشود] همه‌جای دنیا میشود این کارها را انجام داد. برو سراغ آن کاری که در این جاها نمیشود انجام داد و مخصوص حج است...

بیانات مقام معظم رهبری - شنبه (۳۱ مرداد ۹۴) در دیدار با کارگزاران حج،

شیطان قسم خورده است که منحرف کننده انسان از راه مستقیم باشد و معمولا دام خود را در مکانهایی پهن می‌کند که مردم در حال حرکت در صراط مستقیم هستند. اگر بپرسند بیشترین محل حضور و فعالیت شیطان در زمین کجاست در ابتدای امر شاید سواحل دریا در فلان نقطه به نظر می‌رسد اما به استناد آیه قران و قسم شیطان دام او در مکان‌هایی است که مردم را از راه به سمت خدا منحرف نماید و اعمال عبادی را با آلوده کردن به انواع پلیدی‌ها مانند ریا و تیزیر و خودنمایی و ... باطل نماید. یکی از این موارد موسم حج است که دچار آفاتی از جمله خریدهای بازار و مجالس ولیمه آنچنانی و هزینه‌های گزافی که شاید انجام این عمل عبادی را تحت الشعاع خود قرار داده و اثر معنوی آن را خنثی می‌کند. به قول حاج اقا قرائتی بحث بعضی از زائران حج در تعریف از آنجا تنها موز نیم متری و... است. و این در حالی است که در زمان کنونی از طرف دیگر سود بعضی از این کارها به نفع عربستان و آل سعود را آب در می‌آید و لذا جای کمی تامل در این زمینه خالی است...

در ادامه بحث کوتاهی در مورد وضعیت و افات حج می‌پردازیم:

بهترین سوغات سفر عمره چیست؟

زمانی که هر زائری به خود یادآوری کند بر اساس روایات ثواب یک رکعت نماز در مسجدالحرام معادل صد هزار رکعت و در مسجدالنبی (ص) معادل ده هزار رکعت نماز در جای دیگر است، آیا حاضر می‌شود این فرصت عظیم را در بازار و فروشگاه‌ها بگذراند؟!

سیاست «اقتصاد مقاومتی» تأکید فرموده اند، آیا بهتر نیست به جای اینکه پول خود را برای خرید کالاهای بی کیفیت در کشور میزبان صرف کنیم، پیش از اعزام به سفر با خرید سوغات از داخل کشور با هزینه کمتر و با کیفیت بالاتر سهمی در پویایی اقتصاد کشور داشته باشیم و وقت کوتاه سفر را تنها به زیارت و امور عبادی و معنوی صرف کنیم؟! رهبر معظم انقلاب اسلامی در ۱۱ مهرماه سال ۹۰ در دیدار با کارگزاران حج فرمودند: «... من دیدار با کارگزاران حج فرمودم، اما با سوغاتی خریدن مخالف نیستیم، اما با این بازارگردی‌ها چرا؛ خیلی بد است. یک عده‌ای عطش بازارگردی دارند؛ اینها ملت شما را، مردم شما را سبک میکند؛ حیف است. می‌روند یک جنس‌هایی را می‌خرند، غالباً هم جنس‌های بی کیفیت از کشورهای دوردست سودجو که با همان کمپانی‌های داخل آن کشور میزبان بندوبست دارند. برای حجاج جنس بدلی و بی کیفیت درست میکنند می‌آورند توی این بازارها می‌ریزند، شما هم می‌روید این ارز خودتان را و عرض خودتان را می‌ریزید برای اینکه این کالاهای بی کیفیت را خریداری کنید. امروز در کشور ما خوشبختانه کالاهای داخلی با کیفیت خوب، متنوع، زیبا، ساخته‌شده‌ی دست کارگر ایرانی - برادر خودتان - فراوان است. بعضی‌ها قبل از اینکه سفر مکه بروند، سوغاتی‌های سفر را در اینجا می‌خرند - کار خوبی است - نگه میدارند؛ بعد که برگشتند، همانهایی را که در بازار شهر خودشان تهیه کرده‌اند، به عنوان سوغاتی می‌دهند. هدیه‌ی سفر است دیگر، خوب است. این کار، خیلی کار خوبی است.»

فروشان به چشم می‌خورد، در واقع خیلی باید مراقب باشیم که ناخواسته فرصت سفر و فضای معنوی که در آن قرار گرفته ایم را به بهانه خرید سوغات از دست ندهیم.

زایران برای تهیه سوغات چه کالاهایی را انتخاب می‌کنند؟
تسبیح، سجاده، انواع پارچه بویژه پارچه چادری، البسه و اسباب بازی بیشترین کالاهایی هستند که زایران ایرانی به سراغ آنها می‌روند که اغلب این اجناس محصول کشور چین یا هند و اندونزی و... هستند. تعدادی از عمره‌گزاران نیز خرمای مدینه را به عنوان سوغات به کشور می‌آورند. آب زمزم نیز یکی از بهترین و با ارزش‌ترین سوغاتی است که زایران همراه خود به ایران می‌برند. خرید سوغات بیش از اندازه معمول، علاوه بر مشکل بار و تخریب برخی از این کالاها در مسیر انتقال، بعضاً زایران را با پرداخت هزینه جریمه اضافه بار نیز مواجه می‌کند. لازم بذکر است اتوبوس‌های نقل درون شهری که برای انتقال زایران از هتل‌های محل اسکان تا مسجدالحرام و بالعکس تعبیه شده در مقابل بازار و مراکز خرید توقیفی ندارند و زایران برای رفتن به خرید باید بصورت پیاده و یا با وسایل نقلیه دیگر اقدام کنند.

امکان خرید کالاهای ایرانی برای سوغات پیش از اعزام به سفر
در سالی که از سوی رهبر معظم انقلاب «سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی» نامگذاری شده است و همچنین با توجه به اینکه ایشان بر

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حج، سالانه جمعیتی بالغ بر ۸۰۰ هزار زایران ایرانی در موسم حج و عمره راهی سرزمین وحی می‌شوند که یکی از دغدغه‌های آنان در این سفر معنوی تهیه سوغات است که باعث می‌شود آنان وقت زیادی را در بازارها و بازدید از فروشگاه‌ها تلف کنند و هزینه بالایی را در بازارهای کشور میزبان صرف نمایند. زایران در مدت زمان اقامت در مدینه معمولاً هنگام رفتن به زیارت بقیع با حضور دست فروشانی در بین الحرمین مدینه (فضای بین مسجدالنبی و بقیع) روبرو می‌شوند، دست فروشانی که کالاهای ارزان و عموماً بی کیفیتی را عرضه می‌کنند. ساعت مچی، تسبیح، سجاده، عطر و ادکلن بیشتر کالاهایی است که توسط این فروشندگان عرضه می‌شود. فروشگاه‌های متعددی که در پایین هتل‌های محل اسکان زایران و همچنین در اطراف حرم نبوی (ص) وجود دارد از جمله مکان‌هایی است که توجه زایران را به خود جلب می‌کند. نکته جالب اینجاست که همه این فروشندگان و دستفروش‌ها حداقل تا حدودی که گلیم خود را از آب بکشند، با زبان فارسی و ذائقه و سلیقه ایرانی‌ها آشنایی دارند.

دست فروش‌ها حتی زایران را در زیارت دوره مکه و مدینه نیز تنها نمی‌گذارند

در مکه مکرمه در مقابل هتل‌ها و همچنین در اطراف حرم با اتومبیل‌هایی مواجه می‌شوید که می‌خواهند شما را مجانی به بازار ببرند! در اطراف حرم نیز علی‌رغم سخت‌گیری‌ها حضور دست

به دنبال چیزی بروید که در جای دیگر نیست

حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی از مراجع عظام تقلید نیز در خرداد ماه سال ۹۱ فرمودند: «در توصیه‌ای که همواره به حجاج دارم می‌گویم که دنبال چیزی بروید که در جای دیگر نیست نه به سراغ چیزهایی بروید که همه جا وجود دارد، این مسئله باید تبدیل به شعار شود.»

لزوم ساماندهی و ترویج فرهنگ صحیح تهیه سوغات

اما در این میان برنامه ریزی برای ساماندهی به موضوع تهیه سوغات از سوی زائران همیشه در دستور کار سازمان حج و زیارت و بعثه مقام معظم رهبری بوده است و امیدواریم در آینده مکانی برای تهیه سوغات برای حجاج و معتمرین و زائران اعتبار مقدسه در داخل کشور ایجاد شود و برای ترویج فرهنگ صحیح تهیه سوغات در میان زائران برنامه‌ریزی‌های فرهنگی بیشتری از سوی نهادهای ذیربط صورت گیرد. شاهدیم در جلسات آموزشی کاروان‌ها و همچنین در همایش‌های متمرکز عمره گزاران بر موضوع خودداری از بازارگردی تأکید می‌شود که البته لازم است این موضوع با جدیت بیشتر و با بهره‌گیری از آموزه‌های دینی و احادیث و روایات، بیشتر از گذشته برای زائران تبیین شود تا حجاج و عمره گزاران زمان سفر را با بازارگردی تلف نکنند. زمانی که هر زائری به خود یادآوری کند بر اساس روایات ثواب یک رکعت نماز در مسجدالحرام معادل صد هزار رکعت و در مسجدالنبی معادل ده هزار رکعت نماز در جای دیگر است (فروع کافی، ج ۴، ص ۵۲۶ و ۵۵۶)، آیا حاضر می‌شود این فرصت عظیم را با وقت تلف کردن در فروشگاه‌ها بگذرانند؟!

در پایان ذکر این نکته لازم است که کم نیستند زائرانی که هزینه خرید سوغات و مراسم ولیمه را صرف امور خیریه و رفع مشکلات مالی و درمان نیازمندان می‌کنند و خوشبختانه با اطلاع رسانی‌ها و آموزش‌های صورت گرفته و همراهی زائران هر روز شاهد کاهش بازارگردی در میان زائران هستیم.

روزهای بزرگ

که در پیش داریم

دکتر محمدرضا طلائی -

استادیار دانشکده مهندسی راه آهن

خداوند در دوره خلقت بشر حوادث جلوه‌ها و نمایش‌های بزرگی از عظمت و بزرگی خود را به جهت هدایت انسان‌ها نمایش داده است و برای یادآوری این روزها دستور به بزرگداشت و پاسداشت آنها داده و ثواب و پاداش فراوانی برای عاملین در این روزها در نظر گرفته است. در سوره ابراهیم آیه ۵ به حضرت موسی (ع) دستور می‌دهد که مردم را به بزرگداشت ایام الله تذکر دهید: **وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾** (در حقیقت موسی را با آیات خود فرستادیم [و به او فرمودیم] که قوم خود را از تاریکیها به سوی روشنایی بیرون آور و روزهای خدا را به آنان یادآوری کن که قطعا در این [یادآوری] برای هر شکیبایی سپاسگزاری عبرت هاست)) ایام و اعیاد بزرگی که در ماه ذی‌قعدی و ذیحجه در پیش داریم: **دحو الارض (۲۵ ذیقعدی)**، که روز پهن شدن زمین از زیر خانه کعبه در ابتدای پیدایش و روز تولد حضرت ابراهیم و حضرت عیسی (علیهما السلام) و در روایتی روز قیام قائم خواهد بود. عید غدیر (۱۸ ذی‌الحجه)، این روز بزرگ که مفتخر به وصایت امیر المومنین است در طول تاریخ شاهد حوادث بزرگی بوده است که از جمله آنکه این روز روزی است که کشتی نوح (ع) بر زمین نشست، آتش بر ابراهیم (ع) سرد شد، روز پیروز شدن حضرت موسی (ع) بر ساحران، و وصایت شمعون از حضرت عیسی (ع) و یوشع از حضرت موسی (ع) و اصف بن برخیا از حضرت سلیمان (ع) است در کتاب مفاتیح الجنان چهار روز را به عنوان روزه‌های بزرگی در طول سال معرفی می‌کند که حوادث بزرگی در آنها در طول تاریخ بشر اتفاق افتاده و این چهار روز در کل سال در روایات ممتاز به روزه مستحبی شده‌اند و ثواب روزه مستحبی در این روزها برابر روزه ۶۰ سال عنوان شده است. روزهای دحو الارض و عید غدیر از این روزها می‌باشند. روز عرفه (۹ ذی‌الحجه) ... تا غروب آفتاب دستش رو به آسمان بلند بود و با تضرع اشک می‌ریخت ... تا

خداوند در دوره خلقت بشر حوادث جلوه‌ها و نمایش‌های بزرگی از عظمت و بزرگی خود را به جهت هدایت انسان‌ها نمایش داده است و برای یادآوری این روزها دستور به بزرگداشت و پاسداشت آنها داده و ثواب و پاداش فراوانی برای عاملین در این روزها در نظر گرفته است. در سوره ابراهیم آیه ۵ به حضرت موسی (ع) دستور می‌دهد که مردم را به بزرگداشت ایام الله تذکر دهید: **وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾** (در حقیقت موسی را با آیات خود فرستادیم [و به او فرمودیم] که قوم خود را از تاریکیها به سوی روشنایی بیرون آور و روزهای خدا را به آنان یادآوری کن که قطعا در این [یادآوری] برای هر شکیبایی سپاسگزاری عبرت هاست)) ایام و اعیاد بزرگی که در ماه ذی‌قعدی و ذیحجه در پیش داریم: **دحو الارض (۲۵ ذیقعدی)**، که روز پهن شدن زمین از زیر خانه کعبه در ابتدای پیدایش و روز تولد حضرت ابراهیم و

بالاخره بخشیده شد...

برابری با ماه رمضان

ماه مبارک رمضان، ماه رحمت و مغفرت الهی است؛ چنان که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند: «... قَدْ أَقْبَلَ إِلَيْكُمْ شَهْرُ اللَّهِ بِالْبَرَكَةِ وَالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ؛ ماه خدا با برکت و رحمت و بخشش به سوی شما روی آورده است.» اگر کسی در ماه رمضان بخشیده نشد و با این توفیق را پیدا نکرد که خود را در معرض مغفرت الهی قرار دهد، روز عرفه آن قدر عظمت دارد که بتواند جبران ماه رمضان بنماید. در آن روز اگر کسی به درگاه الهی روی آورد، مورد مغفرت خداوند قرار می گیرد. امام صادق علیه السلام فرمودند: «مَنْ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ إِلَى قَابِلِ إِلَّا أَنْ يَشْهَدَ عَرَفَةَ؛ کسی که در ماه رمضان بخشیده نشود، تا سال آینده بخشیده نمی شود، مگر اینکه [روز] عرفه را درک کند.»

حضرت آدم (ع) در عرفات

مطابق روایتی از امام صادق (ع)، وقتی جد اعلای ما حضرت آدم (ع) از باغ بهشتی به زمین فرود آمد، چهل روز هر بامداد بر فراز کوه صفا با چشم گریان

نهم ذیحجه روز عرفه است. ر روایات درباره روز عرفه سفارش شده است که روز عرفه آن روزی است که همه امید خیر و برکت و عنایت الهی را دارند و جایگاه روز عرفه آنقدر والا است که در روایت حتی به این نکته اشاره شده است که امید است حتی فرزندان درون شکم مادران از این ماه و از این روز بهره مند شوند. نکته دیگر در فضیلت روز عرفه روایتی از حضرت زین العابدین (ع) است که حضرت وقتی فقیر و مسکینی را در روز عرفه دید که از مردم طلب کمک می کرد، فرمودند: وای بر تو آیا در این روز از غیر خدا سؤال می کنی؟ که این گویای اهمیت عبادت و استغاثه به درگاه خداست.

خداوند متعال در این روز به سه مکان و سه گروه از انسانها، توجه ویژه دارد:

۱. کربلا و زائران امام حسین (ع).

۲. صحرای عرفات (در نزدیکی مکه) و حجاج بیت الله.

۳. هر جا از دنیا که دستی به سوی او بلند شود و دلی بشکند.

در حال سجده بنود. جبرئیل (ع)، فرود آمد و پرسید:

- چرا می گری، ای آدم؟

- چرا نگریم در حالیکه از جوار خداوند به این دنیا فرود آمده ام؟

- به درگاه خدا توبه کن و بسوی او بازگرد.

- چگونه؟

جبرئیل در روز هشتم ذیحجه آدم را به منی برد، آدم شب را در آنجا ماند و صبحگاهان عازم صحرای عرفات شد. جبرئیل هنگام خروج از مکه، احرام بستن و لبیک گفتن را به او آموخت و چون عصر روز عرفه فرا رسید، آدم را به غسل فرا خواند و پس از نماز عصر، او را به وقوف در عرفات دعوت کرد و کلماتی را که از پروردگار دریافت کرده بود به وی تعلیم داد،

اخبار

روی پرونده اساتید جوان انداختند تا بلکه بتوانند هر نوع اشکال و ایرادی که ممکن و متصور است طرح کنند هر چند در حد شکلی و مربوط به چند سال قبل باشد. هر کس را اشکالی وارد نمودند، اشکالات نوع ۱، نوع ۲، نوع ۳، دسته A، دسته B و از این قبیل، البته نه به هدف رفع اشکالات چرا که با کوچکترین اشکالی صحبت از خداحافظی قریب الوقوع کردند. دهها تمدید قرارداد شش ماهه آن هم با انواع اما و اگر و منت فراوان به امید آنکه خسته شوند و خودشان بروند. در تابستانی که گذشت، تعداد طرح‌های افتتاحی هفته دولت کاهش چشمگیری را نسبت به سال‌های گذشته نشان می‌داد ولی در عوض در ابتدای هفته دولت سفارت روباه پیر در کنار مواجهه با دانشجویان معترض افتتاح شد. در تابستانی که گذشت بالاخره سریال مذاکرات به نهایت خود رسید که البته با توجه به تذکرات و اخطار جدی آقای رئیس‌جمهور که هر حرفی را در این مورد نباید زد، حرفی از آن نمی‌زنیم. حتما توافقی بد نبوده است و حتما در آن بندهای تحقیرآمیز، تهدیدآمیز، تحدیدآمیز و سرکاری وجود ندارد.

شکایت سیاسی از جذب اساتید؟!!

در تبلیغ کانون غیرسیاسی می‌گفتند که می‌خواهیم برای اساتید جوان مسکن تهیه کنیم. اما با توجه به عدم استقبال اساتید از عضویت، اخیرا در یک اقدام حقوقی غیراخلاقی و لایند صنفی، از جذب اساتید جوان در سال‌های گذشته به مراجع خارج دانشگاه کرده‌اند تا

شکایت

اهتزاز پرچم امام رضا (ع)

همزمان با میلاد مسعود هشتمین ستاره آسمان امامت و ولایت، پس از نماز ظهر و عصر، پرچم مزین به نام امام رضا (ع) در دانشگاه به اهتزاز در آمد. این آئین چند سالی است که در کنار کتابخانه بزرگ دانشگاه و مرکز اسناد امام رضا (ع)، برگزار می‌گردد.

تجدید میثاق با شهدا

روز هشتم شهریور، دانشگاهیان پس از نماز ظهر و عصر حول مقبره الشهداء گرد آمدند و ضمن قرائت فاتحه، با آرمان‌های شهداء و بویژه شهیدان رجائی و باهنر تجدید میثاق نمودند.

تابستانی که گذشت

در تابستانی که گذشت ریاست دانشگاه و رئیس دفتر ایشان برای چندمین بار در طول مسئولیت خود، به سفری طولانی مدت برای دیدار خانواده محترمشان به خارج کشور رفتند. همه چیز امن و امان بود و حتی بعضی فعالیت‌های ضروری و افتخارآمیز چند ساله دانشگاه همچون "روز باز" برگزار نشدند ولی در هر صورت چرخ دانشگاه چرخید. البته طبق اعلام پرطمطراق روابط عمومی دانشگاه، چند تن از مدیران دانشگاه در تابستان زحمت کشیده بودند و بیش از دو ساعت با خبرنگاران مصاحبه کرده بودند. اما در تابستانی که گذشت افرادی که خیلی احساس مسئولیت می‌کنند بسیار فعال بودند و آرام و قرار بسیاری از اساتید جوان را گرفتند. آنها ذره‌بین‌های بزرگی

پیامبر خاتم (ص) در عرفات

دامنه کوه عرفات در زمان صدر اسلام، کلاس صحرايي پیامبر اسلام (ص) بود و بنا به گفته برخی مفسرین آخرین سوره قرآن در صحرای عرفات بر پیغمبر (ص) نازل شد و پیغمبر آنرا به مردم و شاگردانش تعلیم فرمود.

رسول گرامی اسلام (ص) در چنین روزی سخنان تاریخی خود را در اجتماع عظیم و با شکوه حجاج بیان داشت:

... ای مردم سخنان مرا بشنوید! شاید دیگر شما را در این مکان ملاقات نکنم. شما به زودی بسوی خدا باز می‌گردید. در آن جهان به اعمال نیک و بد شما رسیدگی می‌شود. به شما توصیه می‌کنم هرکس امانتی نزد اوست به صاحبش برگرداند.

ای مردم بدانید ربا در آئین اسلام، حرام است. از پیروی شیطان بپرهیزید. به شما سفارش می‌کنم که به زنان نیکی کنید زیرا آنها امانتهای الهی در دست شما هستند و با قوانین الهی بر شما حلال شده‌اند.

... من در میان شما دو چیز به یادگار می‌گذارم که اگر به آن دو چنگ زنید گمراه نمی‌شوید، یکی کتاب خدا و دیگری سنت و (عترت) من است.

هر مسلمانی با مسلمان دیگر برادر است و همه مسلمانان جهان با یکدیگر برادرند و چیزی از اموال مسلمانان بر مسلمانی حلال نیست مگر اینکه آنرا به رضایت به دست آورده باشد...

امام حسین (ع) در عرفات

حضرت سیدالشهدا، امام حسین (ع) نیز بعد از ظهر روز عرفه همراه با گروهی از اهل بیت و فرزندان و شیعیان با نهایت خاکساری و خشوع، از خیمه خود بیرون آمدند، در جانب چپ «کوه رحمت» ایستادند، و روی مبارک خویش را بسوی کعبه نمودند و دستها را برابر صورت برداشتند مانند مسکینی که طعام طلبد دعای عرفه را خواندند.

منبع: مفاتیح الجنان - اعمال مناسبتها

در محیط صلح آمیزی زندگی کنیم؟ وی ادامه داد: آمریکا که خانه‌اش در آن سوی اقیانوس آرام قرار دارد، چه حقی دارد در کنار اقیانوس هند در جزیره‌ای پایگاه نظامی داشته باشد؟

آقای روحان و پروتکل الحاقی

آقای حسن روحانی در کتاب امنیت ملی و دیپلماسی هسته‌ای به خاطره جالبی از الزام مجلس ششم برای قبول پروتکل الحاقی اشاره می‌کند و می‌نویسد: "مسئله این بود که تعدادی از نمایندگان مجلس، طرح سه فوریت برای الزام دولت به پذیرش پروتکل الحاقی را امضاء کرده و در پی آن بودند تا آن را تقدیم مجلس کنند. به رئیس‌جمهور گفتم اگر طرح سه فوریت در مجلس مطرح شود، من استعفا می‌دهم. گفتم ظاهراً مجلس از آغاز کار، کارشکنی را شروع کرده است. در این زمینه من و نیز آقای خاتمی با آقای کروبی (رئیس مجلس) صحبت کردیم تا این طرح متوقف شود و در مجلس مطرح نشود. خوشبختانه ایشان مانع شد و طرح در صحن علنی مجلس مطرح نشد، ولی متأسفانه سفرای اروپایی از تهیه این طرح در مجلس باخبر شده بودند."

چهره واقعی آمریکا

پس از ماه‌ها حملات وحشیانه شیوخ مرتجع به مردم ضعیف و بی‌دفاع یمن و کشتار بیرحمانه و وسیع زنان و کودکان و بی‌گناه و ویران کردن زیرساخت‌ها، آمریکا نه تنها اظهار تاسف نکرد بلکه به طرق مختلفی همچون پشتیبانی اطلاعاتی از متجاوزان، به ادامه جنایات کمک نمود. اما پس از آنکه مردم یمن در یک حمله غافلگیرانه و البته معجزه‌آسا تعداد قابل توجهی از نظامیان مهاجم را کشت، جناب آقای اوباما ی فهمیم و مودب برای سران آن کشورها پیام تسلیت فرستاد. بله این است آمریکایی که عده‌ای بزرگش می‌کنند و برای او لاله می‌زنند.

حکم هتاک

پس از حدود نه ماه از شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی از توهین و افتراهای هتاک دوم نسبت به ارکان نظام و مقدسات دینی، باخبر شدیم که هیئت انتظامی دانشگاه اعمال وی را مصداق بند ۱۶ ماده ۱۷ آئین‌نامه تخلفات (ارتکاب اعمال خلاف

حرکت غیراخلاقی و غیرقانونی رخ داده است.)

مشاوران نفوذی

چند هفته پیش وزیر اطلاعات با حضور در برنامه زنده سیما، از روی برگه، جملاتی را به نقل از رهبر انقلاب مبنی بر عدم عبور مذاکره‌کنندگان از خطوط قرمز خواند و گفت: «رهبر انقلاب فرموده‌اند، این خط تبلیغی دروغ که گفته می‌شود از خطوط قرمز عبور شده است، صحت ندارد!» البته ایشان پس از تذکرات مردم، طی اطلاعیه‌ای سخن خود را تصحیح کرده و ضمن عذرخواهی گفتند: پس از مراجعه به متن سخنرانی معظم له «این خط تبلیغی غیر صحیح که از برخی خطوط قرمز رسمی در جلسات خصوصی صرف نظر شده است خلاف واقع و دروغ است». این چندمین بار است که بعضی به اصطلاح مشاوران و نزدیکان مسئولان، باعث آسیب‌ها و لطمات بزرگی به وجهه مسئولین و حتی کشور و نظام شده‌اند.

اعلام نتیجه انتخابات ریاست جمهوری دوازدهم

اخیراً وزیر کشور دولت یازدهم که مجری انتخابات هستند، در میانه یک مصاحبه گفته است: "عمر این دولت، به نیمه نرسیده، یک چهارم آن سپری شده! آقای روحانی قرار است ۸ سال رئیس‌جمهور باشند!" یک لحظه تصور کنید چنین سخنی را وزیر کشور دولت نهم می‌گفت. آنوقت اصحاب فتنه چه‌ها که نمی‌کردند و چه‌ها که نمی‌گفتند.

آقای هاشمی و آمریکا

آقای هاشمی رفسنجانی در سفر خود به هند در سال ۱۳۶۱، با استناد به قرآن بر روابط صلح‌جویانه بین کشورهای جهان تأکید کرد و آن را ایده مقدس و خدایسندانه‌ای خواند و افزود: ما چگونه می‌توانیم با کشوری مانند اسرائیل که امروز بدترین جنایات را بر مردم فلسطین مرتکب می‌شود، دم از صلح بزنیم و یا آمریکا که بمب خوشه‌ای در اختیار اسرائیل می‌گذارد و با همه قدرت خویش اسرائیل را زیر حمایت خود قرار می‌دهد و در همین حال دو میلیارد و دویست میلیون دلار به اسرائیل کمک می‌کند، ما چگونه می‌توانیم با آمریکا

بلکه موجبات اخراج آنها فراهم گردد. آنچه اهمیت بیشتری دارد، امکان آسان دسترسی به اطلاعات محرمانه افراد در چنین اقداماتی است. همه می‌دانند که منشی کانون، خانمی هستند که هم اکنون به همه پرونده‌ها دسترسی دارند.

بررسی صلاحیت اساتید مدعو

به تصریح آیین‌نامه هیئت جذب، می‌بایستی صلاحیت علمی و عمومی اساتید مدعو در هئئت جذب دانشگاه مورد بررسی و تایید قرار گیرند. متأسفانه مدتی است به این بخش از قانون عمل نمی‌گردد. قطعاً این کار باعث لطمات علمی و فرهنگی به دانشگاهمان می‌گردد همچنانکه اخبار نگران‌کننده‌ای از بعضی مدعوین به گوش می‌رسد که فعلاً به آن نمی‌پردازیم.

اعمال قدرت به هر قیمتی

در یک گروه خاص از یک دانشکده خاص، در اقدام خاص جدیدی، به دو تن از اساتید گروه علیرغم تدریس موفق آنها هیچ درسی را برای نیمسال جدید اختصاص نداده‌اند تا خودشان بگذارند و از دانشکده و دانشگاه بروند. قدرت‌مداران این گروه حتی ملاحظه احترام رئیس فعلی دانشگاه را هم نمی‌کنند چون هر دوی این اساتید حکم قانونی از ایشان دارند. آنها حاضر شده‌اند که تدریس دروس این اساتید را به افراد خارج از دانشگاه و حتی به دانشجویان دکتری بدهند و نیز بپذیرند که یک درس اصلی بنیادی برای دانشجویان جدید دانشکده با حدود ۶۰ نفر تشکیل شود. مگر نه اینکه مسئول گروه‌ها و ریاست دانشکده وظیفه دارند حداقل موظفی افراد قانونی گروه را تأمین کنند و پس از آن از مدعوین و حق‌التدریسی کمک بگیرند؟ پیشنهاد می‌شود لاقبل برای رفع شبهه مالی این اقدام، بانیان کار حق‌الزحمه تحمیلی به بیت‌المال را از جیب خود بپردازند. البته سوال از ریاست دانشگاه آن است که تا کی می‌خواهند در مقابل چنین ظلم‌هایی که لطمات زیادی به اعتبار علمی دانشکده و دانشگاه می‌زنند و دانشجویان را هم متضرر می‌کنند، منفعل باشند و فقط در جلسات خصوصی اظهار تاسف کنند؟ (طبق آخرین اخبار واصله تا لحظه ثبت خبر، گویا لاقبل در یک دانشکده دیگر هم شبهه چنین

MAIN TOP UNIVERSITIES RANKING BY COUNTRY

CWUR 2014 - Iran

World Rank	Institution	Country/Region	National Rank
749	University of Tehran	Iran	1
833	Sharif University of Technology	Iran	2
849	Tehran University of Medical Sciences	Iran	3
938	Isfahan University of Technology	Iran	4
956	Shiraz University	Iran	5
959	Amirkabir University of Technology	Iran	6
976	Tarbiat Modares University	Iran	7
993	Iran University of Science and Technology	Iran	8

Copyright © 2014 Center for World University Rankings

فعالیت‌های زیربنای دانشگاه

حدود دو سال از زمان مدیریت جدید دانشگاه گذشته است و تاکنون جز توسعه لابی ساختن ریاست، هیچ فعالیت عمرانی و توسعه‌ای قابل توجهی انجام نشده است. قطعاً پیشرفت مداوم دانشگاه نیاز به کارهای زیربنایی جدید عمرانی و توسعه‌ای از قبیل تجهیز آزمایشگاهها و توسعه پژوهشکده‌ها وجود دارد. بعضی فعالیت‌های عمرانی زمان مدیریت قبلی، نظیر دانشکده‌های برق، صنایع، کامپیوتر، علوم پایه و عمران و همچنین استخر، مجتمع یاس، پارکینگ شمالی، بخش اعظم کتابخانه مرکزی و غیره تا حد خوبی توانست دانشگاه را رو به راه کند ولی اینها کفایت نمی‌کند و از مدیریت جدید و مدیریت‌های بعدی انتظار می‌رود همت بالا دارند تا چرخ دانشگاه بهتر و با سرعت بالاتری بچرخد.

بوده و بین دانشگاه‌های صنعتی کشور به رتبه ۶ تنزل کرده است. به هر حال قبول واقعیات تلخ و بازنگری در پرداختن به بعضی مسائل خاص، می‌تواند مجدداً باعث قرار دادن دانشگاه در شیب مثبت ترقی شود. به عنوان مثال، آیا بهتر نیست بجای آنکه این همه انرژی صرف شود تا اساتید جوان در فشارهای روانی هدفمند قرار گیرند، به تشویق دستاوردهای آنها و ایجاد مشوق پرداخته شود تا از ظرفیت بالای آنها بهره‌مند شد؟

MAIN TOP UNIVERSITIES RANKING BY COUNTRY

CWUR 2015 - Iran

World Rank	Institution	Country/Region	National Rank
697	Sharif University of Technology	Iran	1
708	University of Tehran	Iran	2
854	Tehran University of Medical Sciences	Iran	3
912	Tarbiat Modares University	Iran	4
914	Isfahan University of Technology	Iran	5
931	Shahid Beheshti University of Medical Sciences	Iran	6
950	Shiraz University	Iran	7
958	Amirkabir University of Technology	Iran	8

Copyright © 2015 Center for World University Rankings

مصالح نظام جمهوری اسلامی ... دانسته و پرونده را به مراجع صالح قضائی ارجاع داده است. طبق تبصره همین ماده، وی در مدت رسیدگی پرونده‌اش در مرجع قضائی به حالت تعلیق درمی‌آید. البته ظاهراً این ترم برای وی کلاس درس تخصیص داده شده است که در تضاد با آئین‌نامه به نظر می‌رسد.

عملکرد هیئت ممیزه

یکی از شاخص‌های سلامت هیئات ممیزه و مدیریت دانشگاه‌ها، شاخص مشکوکیت یا تعجیل است. این شاخص عبارتست از نسبت تعداد ارتقاء افراد دارای مسئولیت فعلی ستادی و اجرایی به تعداد کل ارتقاءها. بررسی این شاخص در دوره جدید هیئت ممیزه، به عددی تعجب‌آور (حدود ۰.۷۰٪) می‌انجامد. بعلاوه، چند نفر از مدیران ارشد و اعضاء هیئت ممیزه که به درجه استادی رسیده‌اند دارای معدل لیسانس کمتر از ۱۴ و در مواردی کمتر از ۱۳ هستند. در کنار اینها، بعضی عدم ارتقاءها نیز تعجب‌آورتر است. در یک جلسه، فردی با مسئولیت بالا و تعداد مقالات معدود را به استادی می‌رسانند و دقیقاً در همان جلسه با ارتقاء رئیس بسیج اساتید با بیش از ۵۰ مقاله ISI، تعداد زیادی مقالات علمی پژوهشی و کنفرانسی، تعداد زیادی ثبت اختراع، تعداد زیادی پروژه‌های صنعتی خاتمه یافته، تعداد زیادی پروژه‌های دانشجویی، ... و سال‌های زیادی پژوهشگر برتر بودن در دانشکده و دانشگاه، مخالفت می‌گردد و با گذشت بیش از هفت ماه از این خبط و خطا، تاکنون اقدام عملی در جهت جبران آن انجام نشده است.

رتبه علمی دانشگاه؟!!!

برایمان تلخ است تا از رکود و حتی تنزل علمی دانشگاه بگوییم. متأسفانه در اکثر سایت‌های معتبری که دانشگاهها را رتبه‌بندی علمی می‌کنند، رتبه علمی دانشگاه در دو سال اخیر رو به تنزل است. به عنوان مثال در سایت لایدن <http://www.leidenranking.com> رتبه دانشگاه از ۵۲۶ به ۵۴۷ تنزل کرده است. یا در سایت مرکز رنکینگ جهانی <http://cwur.org> رتبه دانشگاه از ۹۹۳ به بالای ۱۰۰۰ تنزل کرده است (شکل زیر). همچنین طبق آخرین رتبه‌بندی وبومتریک www.webometrics.info رتبه دانشگاه ۸۹۵

مطالب منتشر شده در نشریه لزوماً موضع بسیج اساتید دانشگاه نیست.

نشریه نبا از هرگونه انتقاد، پیشنهاد یا مطالب ارسالی دانشگاهیان محترم به ویژه اساتید محترم استقبال می‌کند. جهت ارسال مطالب خود، آنها را به آدرس الکترونیکی naba@iust.ac.ir بفرستید.

نشریه فرهنگه اجتماع
سیاسی و علمی بسیج اساتید دانشگاه
علم و صنعت ایران

صاحب امتیاز: بسیج اساتید دانشگاه علم و صنعت ایران
مدیرمسئول: حسین صالح زاده
سرمدیر: محمد خلیج امیرحسینی